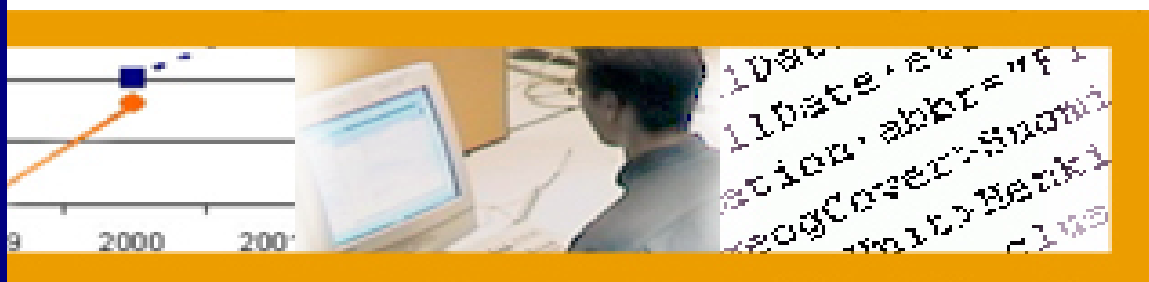

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Toimintakertomus 1999-2000

YHTEISKUNTATIETEELLINEN TIETOARKISTO

TOIMINTAKERTOMUS 1999-2000

Toimintakauden 1999-2000 päätehtäviä olivat arkistotoiminnan perusinfrastruktuurin rakentaminen, siihen liittyvä aineistotietovarannon kartuttaminen, uuden yksikön toiminnasta ja palveluista tiedottaminen sekä tietoarkiston koti- ja ulkomaisten yhteistyöverkostojen luonti. Tietoarkiston ensimmäisessä toimintakertomuksessa kuvataan yksikön luomia toimintaperiaatteita. FSD:n sivusto (<http://www.fsd.uta.fi>) tarjoaa tarvittaessa täydentävää tietoa toiminnasta ja erilaisista käytännön ratkaisuksista.

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
Toimintakertomus 1999-2000

Julkaisija: FSD Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 2 A 5. krs, Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
33014 Tampereen yliopisto
Puhelin: (03) 2158 519
Fax: (03) 2158 520
Sähköposti: etunimi.sukunimi@uta.fi
tai fsd@uta.fi
Kotisivu: <http://www.fsd.uta.fi>
Julkaisuvuosi: 2001

SISÄLLYSLUETTELO

YHTEISKUNTATIEETEELLINEN TIETOARKISTO	1
TOIMINTAKERTOMUS 1999-2000	1
1 PERUSTAMINEN JA TOIMINNAN ALOITTAMINEN	5
1.1 VALMISTELU	5
1.2 PERUSTAMINEN	5
2 HALLINTO.....	7
2.1 JOHTOKUNTA.....	7
2.2 VALTAKUNNALLINEN NEUVOTTELUKUNTA.....	7
3 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET.....	8
4 ARKISTOTOIMINNAN PERUSINFRASTRUKTUURI.....	9
4.1 AINEISTOJEN LUOVUTTAMISEN JA UUDISKÄYTÖN KÄYTÄNNÖT.....	9
4.2 TUTKIMUSAINESTOJEN DOKUMENTOINTIFORMAATTI	9
4.3 DATOJEN KÄSITTELY JA TEKNINEN OHJEISTUS.....	10
4.4 ULKOINEN WWW-SIVUSTO.....	11
4.5 INTRANET: SISÄINEN WWW-SIVUSTO.....	11
4.6 ARKISTOINTIA JA YHTEYDENPITOA PALVELEVA ERILLINEN TIETOKANTA.....	11
4.7 AINEISTOTIETOKANNAT.....	11
4.7.1 WWW-AINEISTOLUETTELO.....	12
4.7.2 NESSTAR (NETWORKED SOCIAL SCIENCE TOOLS AND RESOURCES)	12
4.7.3 KVALITATIIVISTEN AINEISTOJEN TIETOKANTA.....	13
5 ULKOINEN TIEDOTTAMINEN.....	14
5.1 PAINETTU MATERIAALI.....	14
5.2 TIETOARKISTOSSA JÄRJESTETYT TAPAHTUMAT, KOKOUKSET JA SEMINAARIT	14
5.3 FSD:N TEKEMÄT VIERAILUT JA ESITTELYT KOTIMAASSA	15
5.4 VIERAILUT FSD:HEN	16
5.5 MUITA MARKKINOINTIA TUKEVIA TOIMENPITEITÄ	16
6 PERUSPALVELUJEN KÄYTTÖ	17
6.1 AINEISTOJEN LUOVUTTAMINEN ARKISTOITAVAKSI.....	17
6.2 AINEISTOJEN LUOVUTTAMINEN UUDISKÄYTTÖÖN	19
6.3 WWW-SIVUSTON KÄYTTÖ	20
7 HANKKEET JA TIETOVARANNOT.....	21
7.1 ISSP (INTERNATIONAL SOCIAL SURVEY PROGRAMME)	21
7.2 ESS (EUROPEAN SOCIAL SURVEY).....	21
7.3 MONIKIELINEN TESAUROS	22
7.4 MENETELMÄOPETUSTA TUKEVA TIETOVARANTO	22
7.5 SOSIOLOGIAN TIETOVARANTO	23
7.6 POLITIIKAN TUTKIMUKSEN TIETOVARANTO.....	23
7.7 NUORISOTUTKIMUKSEN TIETOVARANTO	23
8. YHTEISTYÖ KESKEISTEN KOTIMAISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA	24
8.1 TILASTOKESKUS	24
8.2 TIEETEELLISET KIRJASTOT.....	24
8.3 ARKISTOLAITOS.....	24
8.4 SUOMEN AKATEMIA JA OPETUSMINISTERIÖ.....	25
8.5 TAMPEREEN YLIOPISTO.....	25

9	KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ.....	26
9.1	VIERAILUT ULKOMAISIIN ARKISTOIHIN JA VIERAILUT FSD:HEN.....	26
9.2	SEMINAARI- JA KONFERENSSIMATKAT SEKÄ JÄRJESTÖYHTEISTYÖ.....	26
9.2.1	CESSDA (COUNCIL OF EUROPEAN SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVES).....	26
9.2.2	ICPSR (INTER-UNIVERSITY CONSORTIUM FOR POLITICAL AND SOCIAL RESEARCH).....	26
9.2.3	IASSIST (INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR SOCIAL SCIENCE INFORMATION SERVICE AND TECHNOLOGY).....	27
10	TALOUS.....	28
	LIITE 1. TIETOARKISTON SUUNNITTELUVAIHEEN 1995-98 TYÖRYHMIEN KOKOONPANO	
	LIITE 2. YHTEISKUNTATIEETEELLISEEN TIETOARKISTOON LIITTYVIÄ JULKAISUJA	
	LIITE 3. TIETOARKISTON TOIMINTAA 1999-2000: SEMINAARIT JA VIERAILUT	
	LIITE 4. TIETOARKISTOON ARKISTOINTIPROSESSISTA VALMISTUNEET AINEISTOT TOIMINTAKAUDELLA 1999 - 2000	
	LIITE 5. FSD:N HENKILÖSTÖN VASTUUALUEET	

1 PERUSTAMINEN JA TOIMINNAN ALOITTAMINEN

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto aloitti toimintansa Tampereen yliopiston erillisenä laitoksena tammikuun alussa vuonna 1999. Tätä ennen tietoarkistoa oli suunniteltu ja käynnistetty muutaman vuoden ajan intensiivisesti useiden työryhmien voimin. Seuraavassa on kuvattu tiivistetysti yksikön perustamiseen ja toiminnan käynnistymiseen johtaneet vaiheet.

1.1 VALMISTELU

Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta asetti 9.6.1995 tietoarkiston suunnittelua varten työryhmän. Sen jäseninä ja valmistelijoina toimivat liitteessä 1 mainitut henkilöt. Työryhmä luovutti kattavan muistionsa (Suomen Akatemian tietoarkistotyöryhmän muistio) ko. toimikunnalle 30.4.1996. Sen jälkeen Suomen Akatemia ehdotti opetusministeriölle muistion esitysten mukaisia toimenpiteitä tietoarkiston perustamiseksi.

Ministeriön päädyttyä asiassa hyväksyvälle kannalle se pyysi tietoarkistotyöryhmän muistiossa esitettyiltä tahoilta, Helsingin yliopistolta, Tampereen yliopistolta sekä Turun yliopistoilta, ehdotuksia yksikön perustamiseksi niiden yhteyteen. Tämän vaiheen jälkeen opetusministeriö päätti 8.8.1997 tietoarkiston perustamisesta Tampereen yliopiston osaksi siten, että jatkosuunnittelun tuli tähdätä toiminnan aloittamiseen vuoden 1999 alusta lukien.

Tampereen yliopistossa asian valmistelu osoitettiin Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitokselle. Tämän asettaman suunnitteluryhmän valmistelumiston nojalla yliopiston rehtori asetti 16.10.1997 valtakunnallisen suunnitteluryhmän johtamaan jatkosuunnittelua ja samalla hankkeeseen kiinnitettiin päätoiminen suunnittelusihteeri. Suunnitteluryhmä asetti työnsä tueksi neljä alatyöryhmää valmistelemaan tietoarkiston toimintaan liittyviä yleisiä sisällöllisiä kysymyksiä (sisältötyöryhmä), tietosuojanäkökohtia (tietosuojatyöryhmä), palvelutoimintoihin liittyviä periaatteellisia ja käytännöllisiä kysymyksiä (informaatio- ja palvelutyöryhmä) sekä arkiston toiminnan edellyttämiä kansainvälisiä yhteistyönäkökulmia (kv. suhteiden työryhmä). Kaikkien työryhmien jäsenet on lueteltu liitteessä 1.

Valtakunnallinen suunnitteluryhmä kokoontui vuosien 1997-1998 aikana yhteensä viisi kertaa. Se päätti työnsä Tampereen yliopistolle elokuussa 1999 tehtyyn esitykseen tietoarkiston toiminnan hallinnollisiksi järjestelyiksi sekä henkilöstörekrytoinnin perusteiksi. Alatyöryhmät kokoontuivat yhteensä 17 kokoukseen, joissa täsmennettiin tietoarkiston toiminnan sisältöä ja palveluperiaatteita. Suunnittelun edistymistä esittelevät asiakirjat olivat avoimesti nähtävillä vuoden 1998 alkupuolelta lukien tietoarkiston suunnitteluvaiheen Internet-sivustolla.

1.2 PERUSTAMINEN

Valtakunnallisen suunnitteluryhmän hyväksymät tietoarkiston perustamista koskevat ehdotusasiakirjat toimitettiin Tampereen yliopiston johdolle elokuussa 1998. Yliopiston hallitus perusti tietoarkiston ehdotetulla tavalla yliopiston erilliseksi laitokseksi kokouksessaan 23.10.1998. Tällöin yliopiston johtosääntöön kirjattiin uutta yksikköä ja sen kahta hallintoelintä, johtokuntaa ja valtakunnallista neuvottelukuntaa, koskevat säännökset.

Tietoarkiston vakinainen henkilöstö rekrytoitiin vuodenvaihteessa 1998-1999 siten, että yliopiston hallitus nimitti yksikön johtajan viisivuotiskaudeksi 1.1.1999 - 31.12.2003 joulukuussa 1998. Tämän jälkeen yliopiston hallitus ja hallintovirasto nimittivät virkoihin ja ottivat palvelussuhteisiin tietoarkiston informaation, kaksi arkistonhoitajaa, kaksi tutkimusamanuenssia sekä kaksi sovellussuunnittelijaa. Lisäksi taloushallinnosta ja muista toimistotehtävistä vastaavan sihteerin virka saatiin siirtona ja osana yliopiston vastaantulorahoitusta Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitokselta. ATK-erikoistutkijan tehtävä täytettiin vakinaisesti vasta 1.12.2000 lukien.

Useimmat työntekijät pääsivät aloittamaan työnsä vuoden 1999 helmikuun alussa, jolloin tietoarkiston toiminta varsinaisesti käynnistyi.

Toimintakaudella 1999-2000 tietoarkistossa työskennelleet vakinaiset viranhaltijat ja työntekijät sekä projekti- ja sijaishenkilöstö:

Sami Borg, johtaja
Katri Aarnio, tutkimussihteeri

Aineistopalvelu:

Maria Forsman, informaattikko
Mari Kleemola, tutkimusamanuessi (arkistonhoitajan viransijainen 1.7.1999 -30.4.2000)
Arja Kuula, arkistonhoitaja (äitiyslomalla 21.6.1999 - 2.5.2000)
Arja Tuuliniemi, arkistonhoitaja
Seppo Antikainen, tutkimusamanuessi
Pekka Kaarninen (määräaikainen tutkimusamanuessi 1.7.1999 - 31.12.2000)
Markku Mustaranta (määräaikainen tutkimusamanuessi 8.11.1999 -)
Tarja Uotila (määräaikainen tutkimusapulainen 20.12.1999 -)

Tekninen tuki:

Sirkka Säynäjäkangas, pääsuunnittelija/ATK-erikoistutkija (1.11.1999 -)
Matti Heinonen, sovellussuunnittelija
Jouni Sivonen, sovellussuunnittelija

Hankkeet:

Menetelmäopetusvaranto:

Mikko Mattila, suunnittelija (1.9.2000 -31.1.2001)
Eija Paaso, suunnittelija (18.9.2000 -17.3.2001)

Sosiologian alan verkkotietovaranto:

Jukka Partanen, suunnittelija (21.8.2000 -21.2.2001)

HASSET-tesauruksen kääntäminen:

Susanna Keränen, suunnittelija (28.8.2000 -31.5.2001)

Verkkotietovarannot:

Tuomas Alaterä, suunnittelija (1.7.2000 - 31.3.2001)

2 HALLINTO

Tietoarkiston hallinnosta vastaavat johtokunta, valtakunnallinen neuvottelukunta sekä yksikön johtaja, joka toimii esittelijänä hallintoelinten kokouksissa.

Johtokunnan ja neuvottelukunnan tehtävät on määritelty yksityiskohtaisesti yliopiston johtosäännössä (<http://www.uta.fi/y/yo/hallinto/saadokset/johtosa.htm>).

2.1 JOHTOKUNTA

Johtokunnan yleisenä tehtävänä on kehittää ja ohjata erillisen laitoksen toimintaa tulosvastuullisena yksikkönä. FSD:n johtokunta koostuu Tampereen yliopiston eri laitosten ja tiedekuntien sekä opiskelijoiden edustajista ja se kokoontui vuonna 1999 neljästi ja vuonna 2000 kolme kertaa.

Johtokunnan kokoonpano toimikaudella 1.1.1999 - 31.7.2001:

Varsinainen jäsen:

Pj. Prof. Risto Sänkiaho
Prof. Marjatta Hietala
Prof. Jukka Kultalahti
Prof. Tuula Gordon
Prof. Pertti Suhonen
Prof. Suvi Virtanen
Koordinaattori Eero Pantzar
Henkilökunnan edustaja:
Informaatikko Maria Forsman
Opiskelija Tanu Heikkinen
Opiskelija Niina Nyssölä
Opiskelija Matti Säteri

Varajäsen:

Erikoistutkija Vesa Kurkela
Prof. Ari-Veikko Anttiroiko
Prof. Tarja Pösö
Prof. Kalervo Järvelin
Tutkija Sirpa Kolehmainen-Linden
Lehtori Arto V. Viitanen
Arkistonhoitaja Arja Tuuliniemi
Opiskelija Mari Saikkonen (1.8.2000-31.7.2001)
Opiskelija Otto Auranen (1.8.1999-31.7.2000)
Opiskelija Jenni Ylitalo (1.1.1999-31.7.1999)

2.2 VALTAKUNNALLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Valtakunnallinen neuvottelukunta kantaa vastuuta yksikön strategiasuunnittelusta sekä yhteydenpidosta tietoarkiston sidosryhmiin. Valtakunnallisen neuvottelukunnan kokouksia oli vuonna 1999 kahdesti ja vuonna 2000 kerran. FSD:n valtakunnallinen neuvottelukunta koostuu eri yliopistojen ja eri yhteiskuntatieteiden alojen edustajista sekä tietoarkiston muiden yhteistyökumppaneiden edustajista.

Valtakunnallisen neuvottelukunnan kokoonpano toimikaudella 1.1.1999 - 31.7.2001:

Varsinainen jäsen:

Prof. Seppo Pöntinen (pj.)
Yliass. Silva Tedre
Prof. Martti Siisiäinen
Tiedesihteeri Maija-Liisa Toikka
Prof. Ari Salminen
Prof. Marian Ginman
Yksikön johtaja Markku Mäenpää
Tutk.prof. Salme Ahlström
Tieteellinen johtaja Risto Lehtonen
Ylitarkastaja Sirkka-Leena Hörkkö
Ylikirjastonhoitaja Hannele Soini
Prof. Tuomo Martikainen
Prof. Matti Tuomala
Opiskelija Tanu Heikkinen
Opiskelija Niina Nyssölä
Opiskelija Matti Säteri

Varajäsen:

Prof. ma Veli-Matti Ritakallio
Ass. Jari Savikuja
Prof. Marja Järvelä
Tiedesihteeri Vesa-Matti Lahti
Prof. Pirkko Vartiainen
PD Kimmo Grönlund
Proj.pääll. Maija-Liisa Tuomi
Tutk.pääll. Marko Elovainio
Hall.pääll. Anna-Leena Reinikainen
Ylitarkastaja Ilkka Turunen
Prof. Kalervo Järvelin
Prof. Tapani Valkonen
Prof. Jari Vainiomäki
Opiskelija Mari Saikkonen (1.8.2000-31.7.2001)
Opiskelija Otto Auranen (1.8.1999-31.7.2000)
Opiskelija Jenni Ylitalo (1.1.1999-31.7.1999)

Organisaatio:

TuY
JoY
JyY
SA
VaY
ÅÅ
Arkistolaitos
STAKES
Tilastokeskus
OPM
Tiet. kirjastot
HY
TaY

3 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston yleisenä tehtävänä on arkistoida yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen alalla kertyviä elektronisia tutkimusaineistoja sekä niihin liittyvää oheismateriaalia yhteistyössä aineistojen tuottajien ja käyttäjien kanssa, edistää valtakunnallisena palveluyksikkönä alansa elektronisten tutkimusaineistojen uudiskäyttöä tutkimuksessa ja opetuksessa sekä ylläpitää ja kehittää alansa liittyvää tietopalvelutoimintaa.

FSD:n tehtävät sekä lähiajan toiminnan tavoitteet on yksilöity yksikön hallintoelinten vuonna 1999 hyväksymässä tehtäväkuvauksessa sekä vuosia 2001-2003 koskevassa strategiasuunnitelmassa. Tehtävät jakaantuvat perustehtäviin ja muihin tehtäviin seuraavasti:

FSD:n valtakunnallisia perustehtäviä ovat tutkimusaineistojen:

- hankkiminen arkistoitavaksi
- tarkistaminen, korjaaminen ja muokkaus arkistointia koskevien ohjeiden ja säännösten mukaisesti
- säilyttäminen ja käyttökuntoisuuden ylläpito
- sisällön, keruun ja aineistoihin liittyvien muiden ominaisuuksien kuvailu ja näitä koskevien tietojen siirtäminen aineistotietokantoihin sekä
- luovutus- ja käyttöehtojen yksilöinti ja valvonta
- aineistojen luovuttaminen ja niitä koskevien oheistietojen antaminen
- aineistoista tiedottaminen ja niiden markkinointi sekä
- aineistojen käyttöön liittyvä muu käyttäjäpalvelu

Perustehtäviensä ohella FSD voi:

- kehittää ja ylläpitää toimintaansa liittyviä muita tietokantapalveluja
- tehdä ehdotuksia tutkimusaineistojen dokumentointia koskeviksi kansallisiksi standardeiksi
- organisoida alansa liittyvää tutkimusta ja opetusta sekä hankkia näille rahoitusta
- harjoittaa alansa liittyvää julkaisutoimintaa sekä
- liittyy tehtäviinsä tarkoituksenmukaisiksi katsottuja muita toimintoja.

FSD tekee aktiivista yhteistyötä alan kansainvälisten ja muiden maiden kansallisten toimijoiden kanssa.

4 ARKISTOTOIMINNAN PERUSINFRASTRUKTUURI

Tietoarkiston toiminnan pääperiaatteet linjattiin jo yksikön valmisteluvaiheessa. Tutkimusaineistojen luovuttaminen tietoarkistoon perustuu tutkijoiden ja muiden aineistonkerääjien vapaaehtoisuuteen. Tietoarkisto toimii aineistonluovuttajaan yleensä toimeksiantosuhteessa, ja FSD:n tarjoama arkistointipalvelu on aineistonluovuttajalle maksutonta. Tietoarkisto luovuttaa arkistomateriaalia aineistoja ainoastaan tieteelliseen tutkimus- tai opetuskäyttöön, ei kuitenkaan kaupalliseen tarkoitukseen. Uudiskäyttöön liittyvät peruspalvelut eli sähköiseen muotoon tallennettujen data-aineistojen ja oheismateriaalin toimittaminen ovat käyttäjille maksuttomia.

4.1 AINEISTOJEN LUOVUTTAMISEN JA UUDISKÄYTÖN KÄYTÄNNÖT

Aineistojen arkistointia varten tutkijat toimittavat FSD:lle data-aineiston, kyselylomakkeet, täytetyt sopimuslomakkeen sekä aineistonkuvauslomakkeen ja muun mahdollisen aineistonkeruuta kuvaavan materiaalin. Tämän materiaalin ja mahdollisesti muualta hankittujen tutkimusraporttien ja julkaisujen perusteella tietoarkisto kuvailee aineiston ja julkaisee aineistonkuvauksen sekä WWW-sivuillaan että Nesstar-tietokannassaan.

Kun tutkija tai opiskelija haluaa käyttää tietoarkistoon arkistoitua aineistoa omassa tutkimus- tai opetustyössään, hakija kertoo käyttöluupahakemuksessa aineiston käyttötarkoituksen ja käyttäjät sekä sitoutuu käyttöehtositoumuksella noudattamaan tietoarkiston (ja aineiston alkuperäisen luovuttajan) aineiston käytölle asettamia ehtoja. Aineisto luovutetaan hakijalle hänen toivomassaan formaatissa.

Kahden vuoden kokemus osoittaa, että järjestelmä toimii teknisesti ennalta kaavailulla tavalla. Tutkijat ovat saaneet tilaamansa aineistot käyttöönsä yleensä muutaman päivän kuluessa aineistotilauksesta. Tietoarkiston henkilökunnalta aineistonkuvauksiin tarvittavien tietojen hankkiminen vaatii tosin usein lukuisia yhteydenottoja aineistonluovuttajaan.

Kaikki lupa- ja sopimuslomakkeet ovat olleet saatavilla FSD:n kotisivuilla sähköisessä muodossa melkein toiminnan alusta lukien. Neljän lomakkeen (aineistonkuvauslomake, luovutussopimus, käyttöluupahakemus ja käyttöehtositoumus) uudistustyö aloitettiin vuoden 2000 lopulla. Ulkoasultaan tiiviimmät lomakkeet otetaan käyttöön vuoden 2001 aikana.

4.2 TUTKIMUSAINEISTOJEN DOKUMENTOINTIFORMAATTI

Kun Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto aloitti toimintansa vuoden 1999 alussa, oli muissa tietoarkistoissa käytössä useita kuvailuformaatteja ja niistä vielä eri versioita. Vanhojen formaattien lisäksi oli jo pari vuotta ollut kehitteillä uusi kuvailuformaatti DDI DTD ja sitä hyödyntävä Nesstar-tietokantaohjelmisto.

Aineistojen dokumentointityö aloitettiin tietoarkistossa heti helmikuussa 1999 tutustumalla muiden tietoarkistojen käyttämiin formaatteihin ja kvantitatiivisten aineistojen kuvailussa tarpeellisiin tietoelementteihin. Samalla mietittiin, mitkä tiedot aineistosta ovat käyttäjien kannalta tarpeellisia ja laadittiin lista tarvittavista tietoelementeistä ja niiden sisällöstä. Aineistoja ryhdyttiin kuvailemaan alusta lähtien sekä suomeksi että englanniksi. Suunnittelussa käytettiin hyväksi tietoarkistojen käyttämien formaattien lisäksi kirjastojen käytössä olevia formaatteja ja standardeja.

Jo huhti-toukokuussa 1999 ryhdyttiin valmistelemaan siihen mennessä kuvailtujen aineistojen muuttamista DDI-formaattiin. Silloin tästä formaatista oli valmiina beta-versio. Tietoarkiston ensimmäiset DDI-formaatin mukaiset aineistonkuvaukset julkaistiin syyskuussa 1999. Ensimmäinen

kansainvälinen virallinen versio itse formaatista julkaistiin vuoden 2000 maaliskuussa ja tällöin FSD yhdenmukaisti kaikki aineistonkuvauksensa version 1 mukaisiksi.

Myös FSD:n syyskuun alussa 2000 järjestämä eurooppalaisten tietoarkistojen yhteistyöjärjestön CESSDA:n asiantuntijaseminaari keskittyi aineistojen kuvailuun. Seminaarissa sovittiin perustettavaksi kansainvälinen DDI-työryhmä, jonka tarkoituksena on keskustella DDI:n kehittämisestä ja soveltamisesta eri arkistoissa ja erilaisiin aineistoihin. Pyrkimys yhdenmukaiseen aineistonkuvailuun on edellytys sille, että tiedonhaku useasta arkistosta yhteisen käyttöliittymän kautta tuottaa halutut tulokset. Kansainvälisen työryhmän työskentelyn helpottamiseksi perustettiin postituslista Tampereen yliopiston palvelimelle joulukuussa 2000. FSD:n edustaja osallistuu työryhmän työskentelyyn.

4.3 DATOJEN KÄSITTELY JA TEKNINEN OHJEISTUS

Toimintakaudella 1999-2000 FSD:n aineistopalvelun työstä suuri osa on kohdistunut data-aineistojen käsittelyn ja säilyttämisen toimintaperiaatteiden luontiin. Perinteisestä arkistotoiminnasta poiketen data-arkistot täydentävät ja jopa muokkaavat niille saapuvaa arkistoinesta. Tietoarkistolla on valmius ottaa vastaan dataa erilaisissa formaateissa. Aineistot eivät ole eikä niiden tarvitsekaan olla täydellisiä silloin kun ne luovutetaan arkistoitaviksi. Tärkeää on, että data-tiedoston lisäksi tietoarkistoon luovutetaan aineistoa koskevaa dokumentaatiota: kyselylomakkeet, koodikirjat jne.

Arkistoitavat aineistot käydään läpi huolellisesti. Kullekin aineistolle tehtävistä korjaus- ja tarkistustoimenpiteistä päätetään FSD:n sisäisen arvonmäärityksen jälkeen. Aineiston muuttajat mm. tunnistetaan, yksittäiset muuttajat ja niiden vastaavuus mahdollisen kyselylomakkeen kanssa tarkistetaan, filterimuuttujien toimivuus sekä puuttuvat tiedot käydään läpi ja lopuksi dataan lisätään mahdollisimman tarkat kuvaustiedot muuttujien sisällöstä ja niiden saamista arvoista. Lisäksi aineistoista poistetaan yleensä tutkijoiden itse luomat muuttajat niin, että arkistoiduissa aineistoissa mukana ovat vain kyselylomakkeeseen suoraan liittyvät muuttajat.

Erityistä huomiota kiinnitetään tietosuojongelmiin. Näiden ratkaisemiseksi muuttujia voidaan luokitella uudelleen. Kaikki aineistoihin tehtävät muutokset dokumentoidaan ja niistä kerrotaan koodikirjassa. Koodikirjat tehdään käyttäen XML-kieltä.

Aineistojen muokkaus tehdään SPSS-ohjelmalla kirjoittamalla syntaksitiedosto, johon kirjautuvat kaikki aineistoon mahdollisesti tehdyt korjaukset ja muutokset sekä huomautukset. Muutoksista kirjataan tieto myös tietokantaan. Arkistoidut datatiedostot säilytetään SPSS portable –muodossa, josta ne voidaan sitten konvertoida asiakkaan haluamaan muotoon.

Aineistojen muokkaamisen tueksi on laadittu toimintakauden 1999-2000 aikana FSD:n sisäinen ohje, jossa on suoritettavien toimenpiteiden ja mallisyntaksien lisäksi esimerkkejä datan käsittelyssä tavallisimmin esiin tulevista ongelmista. Ohjetta täydennetään jatkuvasti samalla kun valmistellaan FSD:n kaikkia toimintoja koskevaa opasta. Sekä aineistojen muokkaamisohjeeseen että oppaaseen on otettu mallia ICPSR:n vastaavista ohjeista ja muiden arkistojen käytännöistä.

4.4 ULKOINEN WWW-SIVUSTO

Internet on korvaamaton apuväline tietokannan valtakunnallisen tehtävän toteuttamiseksi. Siksi FSD on panostanut toimintansa alusta saakka laadukkaaseen palvelutarjontaan WWW-sivuillaan. FSD:n etusivu (<http://www.fsd.uta.fi/>) on toiminta-alueeltaan valtakunnallisen laitoksen ovi, joka on lähellä arkistopalvelujen koti- ja ulkomaisia käyttäjiä paikasta riippumatta.

WWW-sivuilla tarjotaan arkiston perustiedot ja -palvelut. Lisäksi niiden avulla tiedotetaan ajankohtaisista hankkeista, tulevista tapahtumista ja informoidaan tapahtuneesta. Palvelujen ytimessä on ajantasainen aineistoluettelo, jonka avulla tutkijoille voidaan helposti tiedottaa tietokantaan tulevista tutkimusaineistoista. Myös aineistojen luovuttamiseen ja uudiskäyttöön liittyvät tiedot ja lomakkeet ovat helposti saatavilla. Verkkolehti FSDneWWWs ilmestyy WWW-sivuilla suomeksi ja englanniksi. WWW-sivut ovat tärkeä tiedottamisen ja yhteydenpidon muoto myös FSD:n kansainvälisessä yhteistyössä. WWW-sivujen käyttöä kuvataan jäljempänä luvussa 4.3.3.

4.5 INTRANET: SISÄINEN WWW-SIVUSTO

Tietokannan toiminnan perusinfrastruktuuriin kuuluu myös Intranet. Tämä sisäinen WWW-sivusto otettiin käyttöön kesällä 1999. Sivuston päätarkoituksena on helpottaa tiedon kulkua FSD:n sisällä. Tällä hetkellä sen kautta lähinnä jaetaan erilaisia arkiston toimintaan liittyviä dokumentteja. Lisäksi sivustolla on henkilökunnan yhteiskäytössä oleva ryhmäkalendareri. Sivusto toimii myös kehitys- ja testialustana esim. uudistettaessa ulkoisia WWW-sivuja. Sivustoa kehitetään tarpeen mukaan.

4.6 ARKISTOINTIA JA YHTEYDENPITOA PALVELEVA ERILLINEN TIETOKANTA

FSD:ssä ryhdyttiin vuoden 1999 lopulla suunnittelemaan tietokantaa, jonka tavoitteena oli helpottaa aineistojen käsittelyprosessien valvontaa sekä avustaa tietopalvelussa ja sisäisessä tiedonkulussa. Tämän relaatiotietokannan rakenne täsmeytyi alkutalvesta 2000, ja siihen pohjautuvan sovelluksen ensimmäinen prototyyppi otettiin käyttöön maaliskuussa. 'Tiipiiksi' nimetty tietokanta on Access-pohjainen, ja sovelluksen käyttöliittymä on myös toteutettu Access-ohjelmistolla.

Tietokantasuunnittelua jatkettiin koko vuoden 2000 ajan ja jatketaan edelleen. Suunnitelman tarkentuessa vastaavat rakenteet ja toiminnot on lisätty tuotantokäytössä olevaan Tiipii-tietokantaan. Sitä kehitetään aktiivisesti koko ajan uusien toimintatapojen ilmaantuessa ja käyttäjien toiveiden mukaan. Alkuvaiheessa tietokanta on Access-pohjainen, mutta tulevaisuudessa tietueiden määrän kasvaessa siirrytään tarpeen vaatiessa tehokkaampiin ratkaisuihin.

Tiipiisiin voidaan tallentaa tiedot FSD:ssä eri käsittelyvaiheissa olevista aineistoista, aineistojen luovutuksista tietokantaan, käyttöluvatilauksista ja käyttöehtositoumuksista sekä aineistojen uudiskäytöstä. FSD:n käyttäjiltä lomakkeilta viedään tietokantaan vain sellaiset tiedot, jotka palvelevat aineistopalvelua tietopalvelukysymyksissä ja tilastoinnissa. Tietokanta sisältää myös tietoja laitosvierailuista ja esittelyistä, aineiston luovuttajien ja uudiskäyttäjien ym. yhteydenottoista sekä osoitetietoja tietokantaan asiakassuhteissa olevista henkilöistä.

4.7 AINEISTOTIETOKANNAT

Edellä kuvailut arkistotoiminnan perusinfrastruktuurin alueet tähtäävät siihen, että tietokanta olisi tarjottavana yhteiskuntatieteilijöille huolellisesti tarkistettu ja dokumentoitu aineistotietovaranto. Seuraavassa kuvataan välineet, joilla tietokanta saattoi aineistotietovarantonsa ja -tietokantansa käyttäjien ulottuville toimintakaudella 1999-2000. Välineiden valinta on pyritty toteuttamaan kestävästi siten, että tarvetta keskeisiä aineistopalveluja koskeviin rakenteellisiin muutoksiin ei ilmenisi ainakaan lähivuosina.

4.7.1 WWW-aineistoluettelo

WWW:ssä esillä oleva aineistoluettelo sisältää tiedot tietoarkiston kaikista arkistoiduista aineistoista. Itse aineistoluettelo luodaan käyttäen tarkoitukseen valmistettua tietokoneohjelmaa.

Aineiston kuvailun tuloksena syntyy XML-muotoinen tiedosto. Kun FSD on aineiston alkuperäinen arkistoiija, aineistosta tuotetaan muuttujien frekvenssit sisältävä WWW-sivu käyttäen apuna SPSS-tilasto-ohjelmaa. Frekvenssisivu ja skannattu kyselylomake siirretään WWW-palvelimelle. Tieto kuvailutiedostosta, frekvenssisivusta ja kyselylomakkeesta syötetään muunnosohjelmalle, joka luo kuvailutiedostosta WWW-sivun ja siirtää sen FSD:n WWW-palvelimelle. Lisäksi muunnosohjelma lisää kuvailun aineistoluettelon indeksisivuille. Muunnosohjelma on tehty FSD:ssä talvella 1999-2000 ja sitä kehitetään edelleen arkiston tarpeiden mukaan.

Joulukuusta 2000 alkaen FSD:n kotisivut ovat lisäksi tarjonneet tekstihakumahdollisuuden aineistoluetteloon ja muihin WWW-sivujen tekstidokumentteihin tai rajatusti jompaankumpaan niistä. Tämä on parantanut käyttäjiä kiinnostavien aihealueitten löydettävyyttä aineistoluettelosta.

4.7.2 NESSTAR (Networked Social Science Tools and Resources)

FSD:n WWW-sivujen aineistoluettelo on tarkoitettu ensi sijassa aineistojen ja niiden muuttujatietojen ja kyselylomakkeiden selaamiseen. Yksikön varsinaisena aineistotietokantasovelluksena on sen sijaan toiminut uusi, alan eurooppalaisten tietoarkistojen yhteistietokannaksi tarkoitettu sovellus. Tietoarkisto on markkinoinut sitä aktiivisesti sekä kotisivuillaan että laitosvierailuillaan.

Sovellus on tuotettu EU-rahoitteisena projektina. Koska eurooppalaisten tietoarkistojen kesken on sopimus alan sovellusten mahdollisimman avoimesta käytöstä CESSDA:n jäsenarkistoissa, on sovelluksen käyttö maksutonta sekä FSD:lle että tietokannan suomalaisille käyttäjille.

Nesstaria voidaan luonnehtia virtuaaliseksi datakirjastoksi. Sovelluksen keskeisiä kehittäjiä ovat olleet UK Data Archive (UKDA) Iso-Britanniasta, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) Norjasta sekä Dansk Data Arkiv (DDA) Tanskasta. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto aloitti sovelluksen beta-version testaamisen huhtikuussa 1999. Sen ensimmäinen virallinen versio julkaistiin 26.1.2000 ja Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston aineistot ovat olleet haettavissa sen avulla julkaisuhetkestä alkaen.

Nesstarin tavoitteina on mahdollistaa seuraavat asiat:

1. datan hakeminen eri arkistoista ja eri maista yhdellä kertaa
2. DDI-formaattiin perustuvan aineistodokumentaation yksityiskohtainen selailu helposti ja nopeasti
3. yksinkertaisten data-analyyysien tekeminen ja tulosten visualisointi suoraan verkossa
4. datatiedoston tai sen osan lataaminen omalle tietokoneelle eri tiedostomuodoissa

Nämä tavoitteet projekti on myös saavuttanut. Sovelluksen aktiivinen kehitystyö jatkuu.

Nesstarin avulla FSD:n aineistokuvailuihin on tutustunut kotimaisten tutkijoiden lisäksi satoja ulkomaisia tutkijoita. Uusia Nesstar projektin herättämiä hankkeita ovat Nesstar Light, joka mahdollistaa aineistojen kuvailutietojen tarkastelun WWW-selaimella, FASTER (Flexible Access to Statistics, Tables and Electronic Resources) ja LIMBER (Language Independent Metadata Browsing of European Resources).

4.7.3 Kvalitatiivisten aineistojen tietokanta

Tietoarkisto on aloittanut vuoden 2000 puolivälissä myös laadullisten aineistojen tietokannan suunnittelun ja toteuttamisen. Yksi keskeisimmistä tehtävistä on ollut dokumentointipohjan suunnittelu, jossa on ollut lähtökohtana edellä mainittu DDI-formaatti. DDI:stä on valittu noin 40 tietoelementtiä, joiden sisältö on määritelty laadullisen tutkimuksen erityispiirteiden mukaan.

Dokumentointipohjaa kokeillaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) sosiaalitieteellisiin aineistoihin. SKS:n tutkijat kuvailevat arkistonsa aineistoja DDI-tietoelementtien mukaisesti ja kuvailut siirretään sen jälkeen tietoarkistossa XML-kielille ja lopulta WWW-sivuille laadullisten aineistojen tietokantaan. Lähiaikoina ryhdytään myös keräämään yksittäisillä tutkijoilla olevien laadullisten aineistojen kuvailutietoja tietokantaan.

Tietoarkisto tekee tätä tietokantayhteistyötä SKS:n lisäksi Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen kanssa. Kulttuurintutkijoista erityisesti antropologit ja kansatieteilijät ovat edelläkävijöitä sekä laadullisten aineistojen arkistoinnissa että nykyisin myös niiden saattamisessa digitalisoituun muotoon.

Laadullisten aineistojen uudiskäytön suunnittelu- ja kehittämistyö on myös hyvin ajankohtainen aihe tietoarkistojen kansainvälisessä yhteistyössä. FSD:n edustaja on nimetty kansainvälisen laadullisten aineistojen arkistoinnin verkoston (INQUADA, International Network for Qualitative Data Archiving) johtoryhmään ja kutsuttu Essexin yliopistossa maaliskuussa 2001 pidettävän laadullisten aineistojen DDI-seminaarin suunnittelijaksi. Toukokuun 2001 IASSIST- konferenssiin tietoarkiston edustaja järjestää Britannian tietoarkiston edustajan kanssa yhteistyössä työryhmän laadullisten aineistojen saatavuudesta ja dokumentoinnista.

5 ULKOINEN TIEDOTTAMINEN

FSD on ollut aktiivinen tiedottaja. Tietoarkiston tiedotuslehti julkaistaan Internetissä 3-4 kertaa vuodessa, ja vuoden 2000 syksyn numero julkaistiin myös painettuna. Toimintakaudella 1999-2000 FSD on järjestänyt useita tapahtumia ja seminaareja, osallistunut tieteellisille päiville ja vierailut kymmenissä yliopistolaitoksissa.

5.1 PAINETTU MATERIAALI

Tietoarkiston markkinointi aloitettiin vuoden 1999 alussa. Yli 20 tieteellisessä aikakauslehdessä tai muussa julkaisussa oli koko sivun informatiivinen mainos tietoarkiston toiminnasta. Sen jälkeen saman vuoden helmikuussa lähetettiin 3 000 esitettä suomalaisille yhteiskuntatieteilijöille, jotka työskentelevät yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. Kirjastoille, arkistoille ja muille tieteellisille yhteisöille lähetettiin 2 000 esitettä. Esitteen mukana postitettiin markkinointituotteena hiirimatto, johon oli painettu tietoarkiston logo ja WWW-osoite. Esitteen mukana meni myös kyselykortti, johon pyydettiin alustavia tietoja mahdollisesti arkistoitavasta tutkimusaineistosta. 5000 lähetetystä kyselykortista saatiin alle kymmenen täytettynä takaisin. Niistä osa johti myöhemmin aineiston arkistointiin. Muutamassa tieteellisessä lehdessä oli myös artikkeli, jossa kerrottiin FSD:n toiminnasta (ks. liite 2).

Seuraavana syksynä teetettiin uusi esite. Sen lisäksi teetettiin erikokoisia julisteita, joita on käytetty mm. tieteellisten päivien ja yliopistolaitosten vierailu- ja esittelykänneillä.

Vuonna 2000 yksikkö alkoi julkaista kotisivuillaan kolmesta neljään kertaa vuodessa ilmestyvää verkkolehteä FSDneWWs, joka sisältää keskeiset ajankohtaiset asiat tietoarkistotoiminnasta. Vuoden 2000 lopulla sen kolmannesta numerosta tehtiin painettu versio, jota lähetettiin yhteensä noin 2000 kpl Suomen eri yliopistojen laitoksiin, tieteellisiin yhteisöihin ja ministeriöihin. Osa lehdistä lähetettiin ns. laitoskappaleina nimettöminä, mutta osa postitettiin henkilökohtaisesti tutkijoiden omilla nimillä.

5.2 TIETOARKISTOSSA JÄRJESTETYT TAPAHTUMAT, KOKOUKSET JA SEMINAARIT

Toimintakaudella 1999-2000 tietoarkisto järjesti lukuisia tapahtumia ja seminaareja, joiden avulla verkostoiduttiin ja kehitettiin yhteistyötä muiden alan tieteellisten tukiresurssien kuten yliopistojen, kirjastojen ja arkistolaitoksen kanssa.

Tietoarkiston viralliset avajaiset järjestettiin 31.3.1999. Juhlapuhujina toimivat silloinen opetusministeri Olli-Pekka Heinonen ja valtakunnallisen neuvottelukunnan puheenjohtaja professori Seppo Pöntinen. Tilaisuus uutisoitiin lyhyesti ainakin YLE-TV:n päivä uutislähetyksessä, Tampere TV:ssä sekä YLE:n Tampereen radioon. Aamulehti ja Helsingin Sanomat tekivät myös lyhyet jutut avajaistilaisuudesta. Paikalla oli n. 70 henkeä.

Tietoarkiston vuosina 1999 ja 2000 järjestämät seminaarit ilmenevät liitteestä 3. Ensimmäisen toimintavuoden alussa järjestettiin Ruotsin tietoarkiston (SSD) edustajien kanssa yhteistyöseminaari, jonka tavoitteena oli tutustuttaa FSD:n työntekijät tietoarkistotoimintaan.

Monet toiminnallisesti keskeiset seminaarit ovat liittyneet jäljempänä luvussa 7 kuvattaviin hankkeisiin. Kesällä 1999 tällaisia olivat European Social Survey -seminaari sekä Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät –seminaari. Ensiksi mainittuun osallistui eri yliopistoista ja aineistontuottajatahoista n. 20 henkeä. Kvantitatiivisten menetelmien kurssien opettajille suunnattuun seminaariin osallistui puolestaan viitisentoista eri alojen menetelmäopettajaa kuudesta eri yliopistosta.

Vuonna 2000 FSD:n järjestämät kotimaiset seminaarit suuntautuivat enimmäkseen informaatiotutkijoille ja kirjastoalan ammattilaisille (ks. liite 3). Kirjastoyhdyshenkilöpäivät (osallistujia n. 20 tieteellisestä kirjastosta) järjestettiin tieteellisten kirjastojen ja tietoarkiston välisen yhdyshenkilöverkoston ja yhteistyön luomiseksi. FSD:n toimintaa markkinoidaan kirjastojen kautta ja nyt FSD:n aineistoista saa tietoa myös tieteellisten kirjastojen yhteisluettelosta LINDAsta. Kirjastoihin on toimitettu FSD:n esitteitä sekä toimintaa koskevaa muuta materiaalia kirjastojen tarjoamaa tiedonhankintataitojen ja aineistojen käytön opetusta varten.

Tarkoituksena on tavoittaa tietoammattilaisten avulla yhteiskuntatieteellisiä tutkimusaineistoja käyttäviä tutkijoita ja opiskelijoita. Teemana on ollut mm. miten tietoarkiston toiminnasta voidaan kertoa opiskelijoille ja tutkijoille kirjastojen käyttäjäkoulutuksessa. Verkoston luomisen taustalla on ajatus siitä, että kirjastot ovat paikkoja joihin tutkijat ja opiskelijat tulevat helposti. Kirjastotyöntekijät voivat osaltaan edistää tutkimuksen tekemistä kertomalla tietoarkistossa jo olevista aineistoista ja niiden käyttömahdollisuuksista.

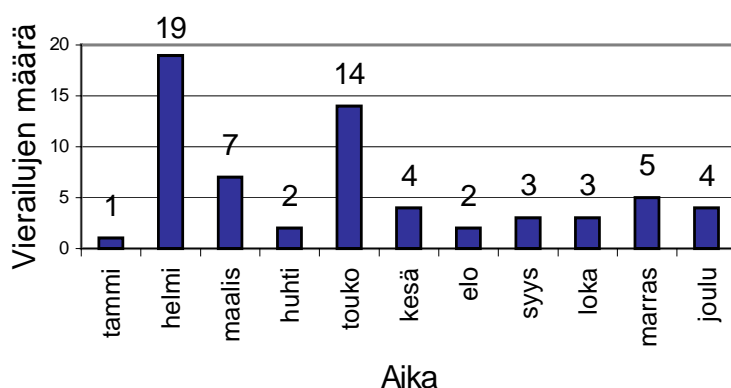
Lokakuussa 2000 järjestettiin Monikieliset tesaurukset – haaste ja mahdollisuus! –seminaari, johon osallistui noin 30 kirjasto- ja arkistoalan asiantuntijaa. Seminaarin tavoitteena oli koota asiansastojen (tesaurusten) tekijöitä ja muista asiasta kiinnostuneita keskustelemaan ja vaihtamaan kokemuksia. Seminaarin yksi tulos oli tesaurus-keskustelulistan perustaminen Internetiin.

Tietoarkiston järjestämät kansainväliset seminaarit ja muu kansainvälinen yhteistyö esitellään luvussa 9.

5.3 FSD:N TEKEMÄT VIERAILUT JA ESITTELYT KOTIMAASSA

Vuonna 1999 FSD:lle oli ensisijaista saattaa arkiston peruspalvelut toimintakuntoon. Tuolloin yksikkö teki neljä varsinaista laitosvierailua ja yhden esittelyvierailun tieteellisillä päivillä aivan vuoden lopussa (ks. liite 3).

Vuonna 2000 FSD panosti voimakkaasti yksikön esittelyyn yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tekevässä yksikössä (ks. kuvio 1). Vierailuja ja esittelykäyntejä yliopistolaitoksiin ja muihin tiedontuottajatahoihin tehtiin yhteensä 64.

Kuvio 1. FSD:n tekemät esittelykäynnit kuukausittain vuonna 2000.

Laitos- ja tiedekuntavierailut on yleensä toteutettu noin tunnin mittaisina tilaisuuksina, joissa FSD:n edustajat ovat esitelleet yksikön toiminnan sisältöä ja aineistotietokantoja. Vierailujen päätteeksi on keskusteltu laitojen tutkijoiden aineistoista ja sovittu niiden kartoittamisesta, mahdollisesta arkistoinnista ja yhteydenpidon muodoista. Yksittäisten yliopistolaitosvierailujen yleisömäärä on

vaihdellut muutamasta hengestä pariin kymmeneen. Keskimääräinen kuulijakunta on ollut kymmenisen henkeä.

Vuonna 2000 FSD esittäytyi kahdeksalla tieteellisillä päivillä. Paikalle on pystytetty esittelypöytä ja päivien ohjelmaan on pyritty mahdollittamaan myös lyhyt FSD:n toiminnan esittelypuheenvuoro. Useasti FSD on esittäytynyt myös päivien kotisivuilla.

Vierailuilla ja esittelyillä saatu palaute on ollut poikkeuksetta myönteistä, joskaan missään vaiheessa kiinnostusta ei ole ollut ruuhkautumiseen asti. Periaatteellinen kiinnostus ja myötämielisyys ei myöskään ole kovin helposti johtanut aineistonluovutuksiin.

5.4 VIERAILUT FSD:HEN

Myös tietoaarkistoon on vierailtu. Seminaarien, FSD:n hallintoon tai hankkeisiin liittyvien kokousten ja kansainvälisten kontaktien lisäksi vuonna 1999 tietoaarkistossa kävi kymmenkunta vierailijaa tai vierailijaryhmää. Vuonna 2000 määrä oli noin kaksinkertainen.

5.5 MUITA MARKKINOINTIA TUKEVIA TOIMENPITEITÄ

Vuoden 2000 lopulla ilmestyneessä painetussa Tietoaarkisto-lehdessä julkistettiin kilpailu, jonka avulla haluttiin tavoittaa uusia asiakkaita. Lehdessä sekä yksikön verkkosivuilla houkuteltiin lukijoita osallistumaan arvontaan, jossa palkintoina oli kolme lahjakorttia Akateemiseen kirjakauppaan. Samalla kiinnostuneita pyydettiin ilmoittamaan halustaan saada jatkossa tietoa FSD:n toiminnasta. Tarjottiin myös mahdollisuus liittyä FSD:n sähköpostilistalle, joka luotiin uudeksi FSD:n toiminnan tiedotuskanavaksi. Ilmoittautuneilta kysyttiin myös, haluaisivatko he keskustella FSD:n kanssa tutkimusaineistojensa liittämistä tietoaarkiston tietokantoihin.

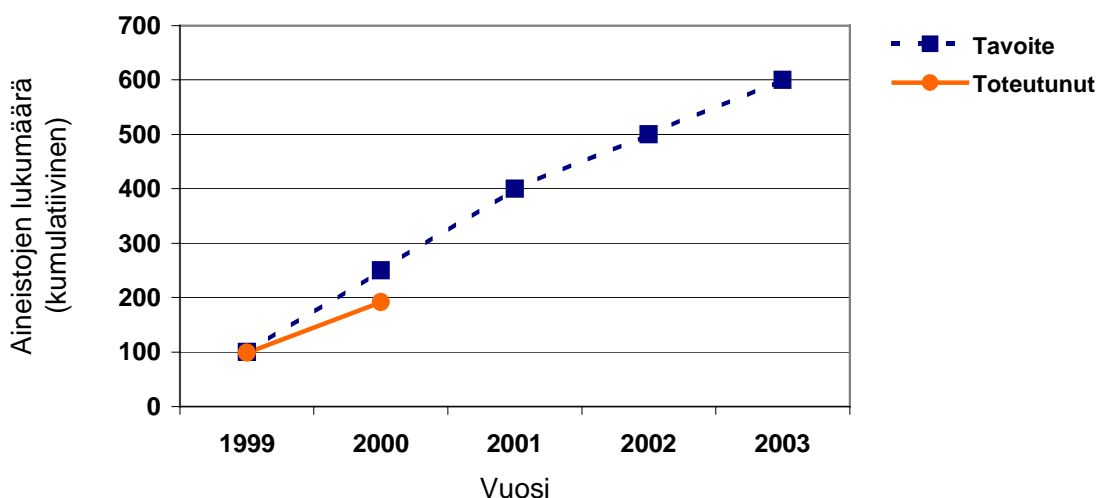
Arvontaan osallistui 40 henkilöä, joista 21 halusi liittyä sähköpostilistalle, 29 halusi saada tietoa FSD:stä ja seitsemän oli kiinnostunut keskustelemaan tutkimusaineistojensa liittämistä tietoaarkiston tietokantoihin. Sähköpostilistaa tullaan markkinoimaan jatkossa aktiivisesti.

6 PERUSPALVELUJEN KÄYTTÖ

Tiedottamiseen ja markkinointiin liittyvä palaute osoittaa, että tietoarkisto on uudenlainen palveluresurssi Suomessa. Siksi sen on pidettävä palvelujaan aktiivisesti esillä uuden toimintakulttuurin luomiseksi. Osaa arkiston peruspalveluista, kuten mahdollisuutta arkistoida aineistoja ja uudiskäyttää niitä, voidaan mitata arkistoon tulleiden ja arkistosta tutkimukseen tai opetukseen luovutettujen aineistojen määrällä. Sitä vastoin avoimena Internet-sivustona toteutetun aineistotietopalvelun käyttöä voidaan mitata vain karkeasti. Tämäkään selvitystyö ei kerro esimerkiksi sitä, onko jokin tutkimus tai haastattelukysymys jätetty tekemättä parantuneen aineistotietopalvelun myötä pelkästään tietoarkiston kotisivuilla vierailun tuloksena.

6.1 AINEISTOJEN LUOVUTTAMINEN ARKISTOITAVAKSI

Tietoarkiston aineistotietovaranto karttui toimintakaudella 1999-2000 yhteensä lähes kahdella sadalla data-aineistolla. Kuvioon 2 on piirretty katkoviivalla myös yksikön strategiasuunnitelman sisältämä tulostavoite vuosille 2001-2003.

Kuvio 2. FSD:hen arkistoitaviksi saadut aineistot (kumulatiivinen).

Kahtena ensimmäisenä toimintavuonna aineistoja kertyi suurin piirtein suunnitellulla tavalla lähes sadan uuden aineiston vuosivauhdilla. Vuoden 1999 aikana arkistoiduista aineistoista suurin osa, kuten eurobarometrit ja ISSP-aineistot, saatiin tosin ulkomaisista data-arkistoista. Vuoden 2000 aikana tehostettu tiedottaminen kannusti tutkijoita luovuttamaan aineistojaan arkistoitavaksi selvästi edellistä vuotta enemmän, mutta erilaisilta organisaatioilta saadut aineistot muodostivat yhä suurimman osan luovutuksista.

Aineistovarannon koko ei ole vielä niin suuri, että voitaisiin tehdä luotettavia päätelmiä esimerkiksi yksittäisten alojen tutkijoiden tai eri yliopistojen aktiivisuudesta aineistonluovutuksessa. Valtaosa

muista kuin organisaatioluovutuksista on tullut sosiologeilta ja politiikan tutkijoilta. Vuoden 2000 loppuun mennessä arkistoitujen aineistojen luettelo on liitteessä 4.

Vuoden 2000 viimeisen neljänneksen aikana FSD onnistui sopimaan eri yhteistyötahojen kanssa yhteensä lähes sadan data-aineiston luovuttamisesta arkistoitavaksi. Näistä luovutuksista määrällisesti merkittävimpiin lukeutuvat Kunnallissalan kehittämissäätiön kuntabarometrit vuodesta 1992 (n. 20 osa-aineistoa), Elinkeinoelämän valtuuskunnan (EVA) kansalliset arvo- ja asennebarometrit vuodesta 1984 sekä tutkimukset suomalaisten integraatioasenteista vuodesta 1992 alkaen (yht. n. 20 aineistoa).

Lisäksi vuonna 2000 on sovittu Imatran Voima Oy:n (IVO) ja Teollisuuden Voima Oy:n (TVO) rahoittamien energia-asennetutkimusten data-aineistojen arkistoinnista FSD:hen (n. 15 aineistoa). Lisäksi marraskuussa 2000 sovittiin Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa 30 valtakunnallisen mielipidetutkimusaineiston luovuttamisesta tietoaarkistoon.

EVA:n, IVO:n ja TVO:n aineistoissa teknisenä aineistonluovuttajana toimii Yhdyskuntatutkimus Oy ja muiden aineistojen osalta Suomen Gallup Oy.

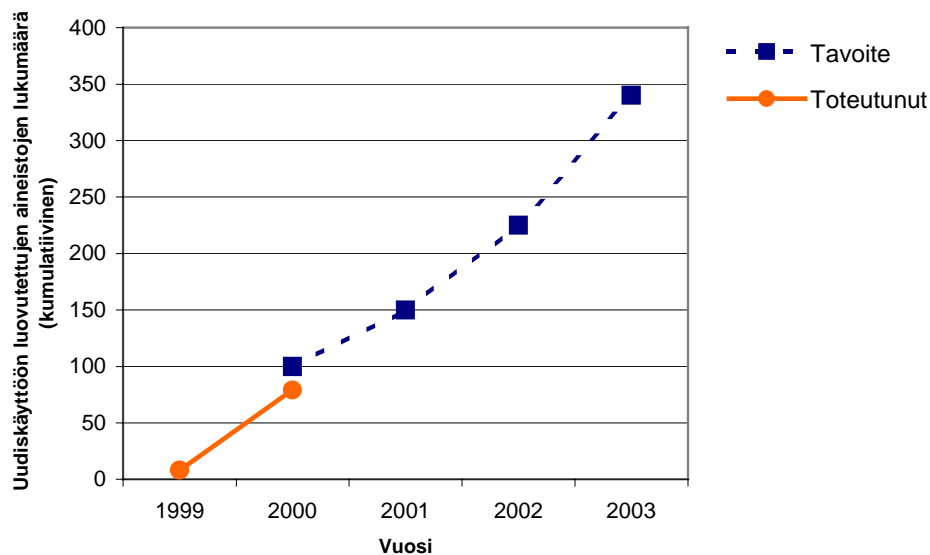
Lisäksi tietoaarkisto on sopinut toimintakaudella 1999-2000 aineistonluovutuksista alustavasti mm. STAKESin ja Väestöntutkimuslaitoksen kanssa, mutta niiden osalta ei ole vielä edetty varsinaisiin aineistonluovutuksiin. Tilastokeskuksen kanta data-aineistojen maksuttomaan luovuttamiseen on ollut kielteinen, mutta sen aineistojen kuvailuista FSD:n tietokantoihin on sovittu periaatteellisella tasolla. Yhteistyötä Tilastokeskuksen kanssa selvitetään yksityiskohtaisemmin luvussa 8.1.

Lisäksi monien laitosten kanssa on sovittu menettelystä, jossa laitos on luvannut kartoittaa organisaationsa ja sen tutkijoiden hallussa olevat, mahdollisesti arkistoitavat aineistot. Varsinkaan yliopistolaitosten toimintakulttuurit eivät kuitenkaan saatujen kokemusten perusteella tue sovittujen asioiden hoitumista ilman lukuisia jatkoyhteydenottoja.

6.2 AINEISTOJEN LUOVUTTAMINEN UUDISKÄYTTÖÖN

Tietoarkiston uudiskäyttöön luovuttamien aineistojen lukumäärä on luonnollisesti suhteutettava yksikön ikään ja kertyneen aineistotietovarannon kokoon. Tietoarkisto kykeni tarjoamaan aineistoja uudiskäyttöön mainittavassa määrin vasta vuoden 1999 puolivälistä alkaen, ja ensimmäisenä toimintavuotena yksikkö keskittyi palvelutarjonnan ja yksikön perusinfrastruktuurin rakentamiseen.

Toimintakaudella 1999-2000 tietoarkisto luovutti uudiskäyttöön yhteensä 87 tutkimusaineistoa (kuvi 3). Vuonna 1999 uudiskäyttöön luovutusten määrä jäi alle kymmeneen, mutta vuoden 2000 aikana kysyntä kymmenkertaistui. Kysynnän kasvu ei jatkune tulevina vuosina näin hurjana, vaan tulosta lienee järkevää tulkita siten, että aineistonluovutusten määrää on ylipäänsä tarkoituksenmukaista arvioida vasta vuoden 2000 osalta, jolloin tarjotut peruspalvelut vasta olivat kunnolla valmiit ja jolloin yksikön toiminnasta ryhdyttiin tiedottamaan aikaisempaa aktiivisemmin.

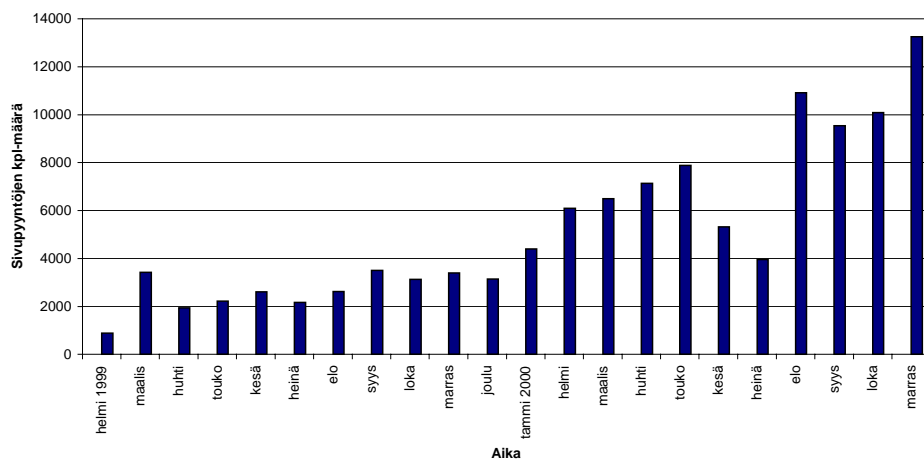
Kuvio 3. FSD:stä uudiskäyttöön luovutettujen aineistojen kumulatiivinen lukumäärä.

Toimintakauden aineistonluovutuksista 19 (22%) meni opetustarkoituksiin metodikursseille ja yksitoista (13%) pro gradu - ja tutkielmatöihin. Loput 57 menivät väitöskirjojen (19 kpl / 22%) ja muun tutkimuksen lähdeaineistoiksi (38 / 44%). Luovutettujen aineistojen lukumäärä on suurempi kuin käyttöluopakemusten (yht. 42) ja aineistoja vastaanottaneiden henkilöiden määrä, koska aineistopyynnöissä voidaan tilata useampia kuin yksi aineisto. Toisaalta sekä tutkimus- että varsinkin opetuskäytössä yhtä luovutettua aineistoa voi käyttää runsaslukuinen joukko tutkijoita ja opiskelijoita.

Vertailun vuoksi voidaan todeta, että vuonna 1980 perustettu ja kooltaan FSD:tä suurin piirtein vastaava Ruotsin SSD luovutti vuonna 1997 n. 1300 aineiston varannostaan 452 aineistoa asiakkailleen. Onkin selvää, että FSD:n aineistotietovarannon kasvu ja monipuolistuminen tulee jatkossa merkittävästi lisäämään tietoarkiston peruspalvelujen käyttöä.

6.3 WWW-SIVUSTON KÄYTTÖ

Varsinaisten aineistopalvelujen lisäksi on mahdollista kuvailla tietokannan WWW-sivuston (<http://www.fsd.uta.fi>) käyttöä toimintakaudella 1999-2000. Tietokannalla on ollut WWW-sivut heti toimintansa alusta alkaen. Kuviosta 4 näkyy kuinka sivuston käyttö on lisääntynyt FSD:n kahden toimintavuoden aikana. Vuoden 2000 alkuvuodesta tehdyt tietokannan esittelykäynnit eri tiedontuottajatahoihin ovat saattaneet vaikuttaa siihen, että tietokannan verkkosivuilla on käyty helmikuusta alkaen selvästi enemmän kuin vuoden 1999 aikana keskimäärin kuukaudessa. "Kausitasoitettu" trendi on selvästi kasvava.

Kuvio 4. Sivupyynnöt FSD:n kotisivuilta kuukausittain v. 1999 – 2000.

(Lukumääristä on poistettu todellista käyttöä vääristävät sivupyynnöt, esimerkiksi arkiston omat ja erilaisten hakupalvelujen pyynnöt.)

7 HANKKEET JA TIETOVARANNOT

Tukeakseen aineistojen luovuttamista arkistoitavaksi ja tehostaakseen aineistojensa uudiskäyttöä tietoarkisto ryhtyi jo ensimmäisen toimintavuotensa lopussa laatimaan strategiaa kontaktipintojensa vahvistamiseksi suomalaisiin yhteiskuntatieteellisiin toimijoihin. Vuoden 1999 aikana ryhdyttiin myös toimenpiteisiin suomalaisten yhteiskuntatieteilijöiden osallistumiseksi alan kansainvälisiin tutkimushankkeisiin, joihin muutkin alan tietoarkistot ovat osallistuneet aktiivisesti. Näitä FSD:n erillishankkeita on kuvataan myös yksikön strategiasuunnitelmassa sekä marraskuussa 2000 julkaistussa Tietoarkisto-lehdessä. Hankkeiden ja tietovarantojen kotisivut löytyvät kootusti osoitteesta <http://www.fsd.uta.fi/hankkeet/>.

7.1 ISSP (INTERNATIONAL SOCIAL SURVEY PROGRAMME)

ISSP on maailmanlaajuinen yhteiskuntatieteellinen vertailututkimusohjelma, joka perustuu kansainvälisesti integroituun vuosittaiseen aineistonkeruuseen osallistujamaissa. ISSP on koontunut tietoja eri maanosien maiden kansalaisten toiminnasta ja yhteiskunnallisista mielipiteistä jo vuodesta 1985 saakka.

FSD on osaltaan pyrkinyt myötävaikuttamaan siihen, että Suomikin osallistuisi empiirisen sosiaalitutkimuksen kansainvälisiin vertailuhankkeisiin. Suomi hyväksyttiin ISSP:n noin 30 maan organisaatioon jäseneksi vuoden 2000 toukokuussa. Kansallisen jäsenyyden myötä ISSP-aineistot kerätään nykyään myös Suomessa.

Suomen ISSP-jäsenyys on järjestetty kolmen eri organisaation yhteistyönä. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston lisäksi mukana ovat Tilastokeskuksen haastattelu- ja tutkimuspalvelut -yksikkö sekä Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Koska ISSP on eri tutkimustahojen keskinäinen ja omarahoitteinen yhteenliittymä, niin nämä kolme organisaatiota ovat vastuussa sekä rahoituksen hankkimisesta vuosittain kerättävälle Suomen aineistolle että aineistoa analysoivien suomalaisten tutkijaryhmien kokoamisesta.

Vuoden 2000 ISSP-kysely keskittyi ympäristöasioihin. Tilastokeskus toteutti Suomen osuuden yli 2000 vastaajalle lähetettynä postikyselynä syksyllä 2000. Aineistonkeruun rahoittivat pääosin Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto ja ympäristöministeriö. Aineisto arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon, ja se on tutkijoiden käytettävissä keväällä 2001. Vuonna 2001 toteutettavan ISSP-kyselyn aiheena ovat sosiaaliset verkostot, ja sen yhteydessä on kaavailtu kysyttäväksi myös vuoden 1999 ISSP-moduuli sosiaalisesta eriarvoisuudesta.

7.2 ESS (EUROPEAN SOCIAL SURVEY)

ISSP:n ohella useat eurooppalaiset yhteiskuntatieteelliset tietoarkistot ovat olleet kiinteässä yhteistyössä European Science Foundationin (ESF) kaavailemaan uuteen tutkimusohjelmaan, joka on nimeltään European Social Survey (ESS). Se tähtää säännöllisiin käyntihaastatteluihin toteutettavaan, tieteellisesti korkeatasoiseen tiedonkeruuseen EU-maiden kansalaisten yhteiskunnallisesta toiminnasta, arvoista ja asenteista. Eurooppalaiset tutkijaryhmät ovat suunnitelleet hanketta vuodesta 1997 alkaen ESF:n rahoituksella. Suomesta suunnitteluun on osallistunut professori Leif Nordberg, joka on toiminut jäsenenä hankkeen johto- ja asiantuntijaryhmissä.

Koska ESS:n toteuttaminen edellyttää kansallista rahoitusta aineistonkeruuseen, suomalaistutkijat kokoontuivat alkuvuoden 1999 aikana pohtimaan hankkeen kotimaisia edistämistoimia. Alustavan suunnittelukokouksen jälkeen FSD:ssä järjestetyssä noin 20 osallistujan ESS-kutsuseminaarissa (11.6.1999) päätettiin laatia asiaa puoltava muistio Suomen Akatemialle.

Nyt Suomen Akatemia on varautunut rahoittamaan ESS:n kahden ensimmäisen aineiston keruun Suomessa. Ehtona kansalliselle osallistumiselle on EU:n osallistuminen ESS:n keskitettyjen toimintojen kustantamiseen. Virallista tietoa asiasta ei vielä ole, mutta aivan vuoden 2000 lopussa saatujen epävirallisten tietojen nojalla rahoitus järjestynee ja hankkeen ensimmäinen aineistonkeruu voitaneen toteuttaa vuonna 2002.

7.3 MONIKIELINEN TESAURUS

Vuoden 1999 lopusta alkaen tietoarkistossa on myös ollut vireillä monikielistä tiedonhakua ja tesaauruksen ylläpitoa tukeva hanke. Tämä LIMBER/HASSET -hanke lähti alkujaan ajatuksesta suomentaa Britannian tietoarkiston UK-DA:n HASSET -tesaurus (Humanities and Social Sciences Electronic Thesaurus) FSD:n tutkimusaineistojen sisällönkuvailua varten. Vuoden 2000 aikana FSD pääsi mukaan eurooppalaisten tietoarkistojen tesaaurusyhteistyöhön LIMBER-hankkeen (Language Independent Metadata Browsing of European Resources) tiimoilta. Hankkeessa kehitellään monikielistä käyttöliittymää eurooppalaisiin tietoarkistoihin tallennettujen aineistojen löytämiseksi. Hankkeen ydinryhmässä ovat mukana Saksan, Kreikan, Ranskan, Norjan ja Britannian tietoarkistot.

FSD ei kuulu LIMBERiin varsinaisena jäsenenä, mutta sen edustajat osallistuivat kuitenkin Essexissä 17.-18.4.2000 järjestettyyn LIMBER Workshopiin. Se käsitteli mm. monikielistä tesaaurusta osana Nesstar-tietokantaa sekä tesaauruksen laadintaan ja ylläpitoon liittyviä maakohtaisia ja kulttuurisia eroja. Syksyllä 2000 FSD kommentoi UK-DA:lle osia LIMBER -tesauruksesta (taloustieteet ja työelämän tutkimus sekä metodologia) verraten niitä Yleiseen suomalaiseen asiasanastoon. Syksyn 2000 aikana alettiin lisäksi suunnitella monikielisiin tesaauruksiin liittyvää tutkimushanketta, jolle haetaan ulkopuolista rahoitusta vuonna 2001.

LIMBER-hankkeessa on tarkoitus laatia HASSETin pohjalta noin 2000 termiä käsittävä monikielinen tesaurus kansainvälisen tietoarkistoyhteistyön tarpeisiin. Tesaurushankkeeseen liittyen Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto järjesti lokakuussa informointi- ja yhteistyöseminaarin "Monikieliset tesaaurukset - haaste ja mahdollisuus", johon osallistui lähes kolmekymmentä alan kotimaista asiantuntijaa.

7.4 MENETELMÄOPETUSTA TUKEVA TIETOVARANTO

FSD kehittää yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa yhteiskuntatieteellistä menetelmäopetusta tukevaa valtakunnallista verkkotietovarantoa. Hanke painottuu kvantitatiivisiin menetelmiin ja sillä pyritään lisäämään alan tutkimusaineistojen käyttöä yliopistoissa. FSD:n aineistot pyritään näin saamaan luontevaksi osaksi yhteiskuntatieteellistä opetusta ja ne tulevat olemaan helpommin opiskelijoiden löydettävissä. Yhteistoiminta menetelmäopetuksessa edistää aineistojen arkistoinnille suotuisia asenteita.

Vuonna 1999 järjestetystä seminaarista alkunsa saanut hanke käynnistyi varsinaisesti elo-syyskuussa 2000, kun projektiin palkattiin kaksi suunnittelijaa puolen vuoden määräaikaisiin työsuhteisiin. Tietovarannon alustava sivusto avataan koekäyttöön keväällä 2001 ja sitä on määrä ryhtyä hyödyntämään metodiopetuksessa vuoden 2001 syksyllä.

Tietovaranto tulee palvelemaan esimerkiksi sosiaalitieteiden (sosiologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia), politiikan tutkimuksen, hallintotieteiden ja viestintätieteiden eri opintovaiheiden menetelmäopetusta tarjoamalla niille monipuolinen virtuaalinen oppimisympäristö. Tietovaranto tulee sisältämään runsaasti eri alojen eritasoiseen menetelmäopetukseen soveltuvaa oppimateriaalia, joka palvelee menetelmäkurssien toteuttamista ja alan itseopiskelua. Hankkeessa suunnitellaan myös monipuolisen tutkimusaineiston kokoamista erityisesti opetustarkoitukseen.

Hankkeen jatkorahoitus on osin avoin, mutta FSD tulee joka tapauksessa kantamaan vastuun tietovarannon kehittämisestä ja ylläpidosta.

7.5 SOSIOLOGIAN TIETOVARANTO

FSD sai keväällä 2000 opetusministeriön tietohuoltomäärärahoista erillisrahoitusta sosiologian alan ja politiikan tutkimuksen valtakunnallisten verkkotietovarantojen kehittämiseen ja molemmat hankkeet käynnistyivät syyskesällä 2000. Tietovarantojen tavoitteena on aktivoida saman alan oppiainelaitoksia valtakunnalliseen yhteistyöhön omien tutkimusalueiden Internet-resurssien kokoamiseksi. Hankkeella on ainelaitosten edustajista koostuva valtakunnallinen ohjausryhmä ja hanke toimii yhteistyössä Tampereen yliopiston kirjaston vastuulla olevan sosiaalitieteiden virtuaalikirjaston kanssa.

Sosiologian tietovaranto palvelee tutkijoita ja opiskelijoita hankkimalla, arkistoimalla ja valikoidulla hyödyllistä sosiologian alaan liittyvää tietoa. Erilaisten yhteiskuntaa ja yhteiskuntatieteitä koskevien dokumenttien digitalisointi lisääntyy jatkuvasti ja varsinkin alkuperäislähteiden sekä teemallisten kokonaisuuksien kerääminen tästä massasta kuuluu sosiologian tietovarannon tehtäviin.

Tietovaranto sisältää sosiologisia tutkimuksia, oppaita, yhteystietoja, kirjastoja, bibliografioita ja hankerekistereitä. Lisäksi pyritään tiedottamaan tieteenalan apurahoista, projekteista, väitöstilaisuuksista sekä seminaarien ja konferenssien aikatauluista ja sisällöistä. Suunnitteilla on lisäksi erillinen asiantuntijarekisteri ja julkaisemattoman tutkimusmateriaalin kerääminen.

7.6 POLITIIKAN TUTKIMUKSEN TIETOVARANTO

Myös politiikan tutkimuksen tietovarantohanke toteutetaan alan laitosten valtakunnallisena yhteistyönä. Tampereen yliopiston politiikan tutkimuksen laitos toimii laitos- ja sisältökoordinaattorina FSD:n roolin painottuessa tekniseen tukeen. Sosiologian vastaavan hankkeen tapaan projektikokonaisuus alahankkeineen toimii yhteistyössä virtuaalikirjastojen ja muiden virtuaalihankeiden kanssa.

Tietovarannon luominen tarkoittaa olemassa olevien verkkotietolähteiden ja linkkien tehokasta järjestämistä sekä sen varmistamista, että eri tutkimusaloille olennaiset elektroniset dokumentit saatetaan järjestelmällisen arkistoinnin piiriin ja helposti saataville. Kyse saattaa olla myös joidenkin keskeisten painettujen asiakirjojen digitointitarpeesta. Tietovarannon ensisijaisena kohderyhmänä ovat alan tutkijat, opettajat ja opiskelijat.

Tietovarannon alustava sivusto valmistuu vuoden 2001 keväällä, minkä jälkeen kehitystyö jatkuu ohjausryhmän ja alan tutkijoiden aktiivisuuden sekä rahoituksen järjestymisen mukaan. Tietovarannon alaa koskevat data-aineistot linkitetään tietovarantoon tarkoituksenmukaisella tavalla.

7.7 NUORISOTUTKIMUKSEN TIETOVARANTO

Suomalainen nuorisotutkimuksen tutkijayhteisö on monitieteinen, maantieteellisesti hajautunut, riittävän suppea ja tietotekniikkaa jo nyt aktiivisesti käyttävä. Tämän vuoksi FSD on valinnut nuorisotutkimuksen pilottikohteeksi kehitettäessä virtuaalihankeita, joka tulee toivon mukaan toimimaan malliesimerkkinä myös muille tutkimusaloille Suomessa. Kyse on sellaisen portaalin luomisesta, joka hyödyntäisi tietokantamaisesti tutkijoiden riittävän usein päivittämiä rakenteistettuja kotisivuja. Näin kotisivuihin kohdistuvat haut voisivat samanaikaisesti toimia sekä tutkija- että julkaisurekisterinä ja lisäksi tutkimushankerekisterinä.

Yhteistyö verkoston kanssa on organisoitu koordinoimalla hanke Tampereen yliopiston tietoverkkojen maisteriohjelman (ns. TIVEMA) projektiopiskelijoiden ja nuorisotutkimusverkoston välillä. TIVEMA-opiskelijat suunnittelevat opiskelunsa projektityönä nuorisotutkimusverkoston tutkijoille sähköisen syöttöalustan kotisivustolle, jossa yhdistyy hanke-, julkaisu- ja asiantuntijarekisterien tiedot. Loppuvuodesta 2000 aloitetun ja vuonna 2001 toteutettavan hankkeen tavoitteena on yhtenäinen tietokanta, jota tutkijat päivittävät itse ja joka soveltuu useisiin eri oppiaineisiin.

8. YHTEISTYÖ KESKEISTEN KOTIMAISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA

FSD:n keskeisiä kotimaisia yhteistyötahoja ovat Tilastokeskus, tieteelliset kirjastot, Arkistolaitos, Suomen Akatemia, opetusministeriö ja Tampereen yliopisto.

8.1 TILASTOKESKUS

FSD on neuvotellut toimintakaudella 1999-2000 useaan otteeseen Tilastokeskuksen (TK) kanssa sen aineistojen kuvaamisesta ja mahdollisesta arkistoinnista FSD:hen. Lisäksi tietokanto on organisoinut Tilastokeskuksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa Suomen ISSP-jäsenyyden, ja Tilastokeskus on kerännyt vuoden 2000 lopulla suomalaisen ISSP-aineiston. Vastaava yhteistoiminta on mahdollista myös ESS-aineistojen osalta.

FSD:n ja TK:n välisissä neuvotteluissa päädyttiin vuonna 2000 siihen, että TK:n aineistoja voidaan kuvata tietokanton tietokantoihin mutta ei luovuteta arkistoitavaksi FSD:hen. Aineistojen kuvaamisen tukemiseksi käynnistettiin vuoden 2000 puolivälissä yhteistyöhanke, jossa selvitetään TK:n ja FSD:n aineistonkuvausjärjestelmien yhteensopivuus sekä tutkitaan käytännön yhteistyömahdollisuuksia tarkoituksenmukaisten aineistonkuvausratkaisujen löytämiseksi. Hanke jatkuu vuodelle 2001.

Tietokanto varasi vuoden 2000 budjettiinsa myös erillismäärärahan sitä varten, että TK:n aineistoja saataisiin kuvattavaksi FSD:n tietokantoihin. Tässä hankkeessa oli määrä palkata vuoden 2000 aikana sellainen henkilö Tilastokeskukseen, joka kokoaisi tietokanton aineistonkuvausten vaatimia asiakirjoja TK:ssa ja joka voisi osallistua aineistojen kuvaamiseen FSD:n tietokantoihin. Hanke on kuitenkin viivästynyt jonkin verran. Aivan vuoden 2000 lopulla Tilastokeskus ilmoitti pyrkivänsä organisoimaan yhteistyön FSD:n kanssa projektiksi edistääkseen yhteistyön toteutumista.

Tietokanton kannalta on itsestään selvää, että Tilastokeskuksen data-aineistojen kuvaukset tulee saattaa osaksi maan valtakunnallista yhteiskuntatieteellistä aineistotietokantaa. Käyttämensä alan uusimpien kansainvälisten kuvailuformaattien ja aineistotietokantasovellusten avulla tietokanto kykenee tiedottamaan yhteiskuntatieteellisiä tiedeyhteisöjä tehokkaasti ja maailmanlaajuisesti Suomea koskevista kiinnostavista tiedoista.

8.2 TIETEELLISET KIRJASTOT

Yhteistyö yliopisto- ja tutkimuslaitoskirjastojen kanssa vakiinnutettiin toimintakaudella luomalla yhteyshenkilöjärjestelmä. Lisäksi FSD:n arkistoitavia data-aineistoja ryhdyttiin kuvaamaan yhteistyössä Tampereen yliopiston kirjaston kanssa LINDA-kirjastotietokantaan ja käynnistettiin FSD:n toimintaa koskevaa oppimateriaalin tuottaminen kirjastohenkilökunnan tarjoamaan tiedonhankintataitojen ja aineistojen käytön opetukseen. FSD:n toimintaa markkinoitiin muutoinkin yleisesti tieteellisten kirjastojen välityksellä (esitteet jne.).

8.3 ARKISTOLAITOS

Arkistolaitoksen kanssa hahmotettiin yhteistyötä aineistonkuvailun, aineistojen arvonmäärityksen, tallenteiden pitkäaikaissäilytyksen ja tutkimusaineistojen arkistointiin ja uudiskäyttöön liittyvien tietosuojakysymysten alueilla. Kansallisarkisto ryhtyi muun muassa säilyttämään varmuuskopioita FSD:n tiedoista. Tietokanton lupahakemus oikeudeksi vastaanottaa ja säilyttää henkilötietoja sisältäviä data-aineistoja jätettiin Arkistolaitokselle vuoden 2000 alkupuolella. Asian käsittely on vielä kesken.

8.4 SUOMEN AKATEMIA JA OPETUSMINISTERIÖ

Suomen Akatemia sisällytti vuonna 1999 lomakkeisiinsa vahvan suosituksen yhteiskunta-tieteellisissä tutkimushankkeissa kertyvien data-aineistojen arkistoinniseksi tietoarkeistoon hankkeiden päätyttyä. Koska akatemian rahoittamat hankkeet ovat useampivuotisia, kausuulin tehokkuutta ei ole voitu arvioida vielä kuluneella kaksivuotiskaudella.

Tässä yhteydessä on syytä mainita myös SA:n myönteinen kanta edellä käsitellyn ESS-hankkeen aineistonkeruun rahoitukseen. Jatkossa ESS tulee muodostumaan yhdeksi hyvin keskeiseksi FSD:n toiminta-alueeksi ja verkostoitumismahdollisuudeksi.

Lisäksi FSD:n johtaja osallistui vuonna 1999-2000 jäsenenä SA:n tallenneosaaamistyöryhmään. Vuonna 2001 teemaa koskeva suunnattu haku kohdistuu digitaalisten tietovarantojen tuotantoon, hallintaan ja käyttöön.

Opetusministeriö on yksikön perusrahoituksen lisäksi tukenut erillismomentiltaan FSD:n tietovarantohanketta. FSD on kaudella 1999-2000 tukenut toiminnallaan opetusministeriön toimeenpanemaa Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategia 2000-2004 -ohjelmaa.

8.5 TAMPEREEN YLIOPISTO

Tietoarkeisto on toiminut kaudella 1999-2000 yhteistyössä Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan ja sen laitosten kanssa monin tavoin. Valtakunnallisten palvelujen käytön ohella tietoarkeiston henkilökunta on antanut joitakin tietoarkeistoalaan ja tietopalveluihin liittyviä vierailuluentoja ainelaitoksilla. FSD on osallistunut myös muutamien vierailuluennoin ja toimintansa esittelyin informaatiotutkimuksen laitoksen vastuulla olevaan arkistoalan koulutukseen.

Näiden ohella FSD:n valtakunnallista yhteistyötä tieteellisten kirjastojen kanssa on edesauttanut yhteistoiminta Tampereen yliopiston kirjaston kanssa. Kirjasto on vastannut FSD:n aineistojen kuvailusta valtakunnalliseen LINDA-kirjastotietokantaan. Lisäksi tietoarkeiston henkilökunta on osallistunut tiedekunnan tarjoamaan kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien opetukseen siten, että tietoarkeiston palvelujen käytön oppiminen on integroitu tiiviisti opetustavoitteisiin. Tämä on tarjonnut samalla käyttökelpoisen testiympäristön FSD:n valtakunnallisten verkkotietovarantojen hyödyntämiselle.

9 KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

FSD on pitänyt aktiivisesti yhteyttä alansa kansainvälisiin järjestöihin ja muihin ulkomaisiin toimijoihin. Uudelle arkistolle vakiintuneen kansainvälisen verkoston tuki onkin ollut korvaamaton.

9.1 VIERAILUT ULKOMAIISIIN ARKISTOIHIN JA VIERAILUT FSD:HEN

Vuonna 1999 FSD:n edustajat vierailivat kolmessa (Tanska, Viro, USA/ICPSR) ja vuonna 2000 yhdessä (Britannia / UK-DA) ulkomaisessa data-arkistossa. Tiedot osallistujista ja ajankohdista ilmenevät liitteestä 3. FSD:ssä vieraili vuonna 1999 ulkomaisista tietoarkistosta SSD:n ja ESSDA:n edustajia ja lisäksi joukko ulkomaisia vieraita arkistoalan DLM Expert's Meeting -tapahtuman yhteydessä. Tämän lisäksi FSD:ssä vieraili yksittäisiä ulkomaisia vieraita (ks. liite 3).

Vuonna 2000 vieraita kävi useimmista Euroopan data-arkistoista, koska FSD isännöi elo-syyskuun vaihteessa alan Euroopan kattojärjestön CESSDA:n vuosittaista työntekijätapaamista. Myös vuonna 2000 tietoarkistossa vieraili yksittäisiä muita ulkomaisia vieraita.

9.2 SEMINAARI- JA KONFERENSSIMATKAT SEKÄ JÄRJESTÖYHTEISTYÖ

FSD:n edustajat osallistuivat vuonna 1999 seitsemään ja vuonna 2000 neljään ulkomailla järjestettyyn seminaariin tai konferenssiin (ks. liite 3). Luvut eivät sisällä arkistovierailutyypisiä matkoja. Osallistujia näillä matkoilla oli yhdestä kolmeen siten, että ulkomaisten seminaariosallistumisten määräksi nousee koko toimintakaudella 1999-2000 yhteensä 19. Useimmat seminaarit liittyivät vakiintuneeseen järjestöyhteistyöhön.

9.2.1 CESSDA (Council of European Social Science Data Archives)

Alan eurooppalainen katto-organisaatio CESSDA järjestää vuosittain keväällä johtajatapaamisen ja syksyllä työntekijätapaamisen. FSD:n johtaja osallistui molempien vuosien johtajatapaamiseen ja tietoarkiston työntekijöiden edustajat työntekijätapaamiseen.

Elo-syyskuun vaihteessa 2000 FSD järjesti CESSDA:n työntekijöiden asiantuntijaseminaarin Tampereella yhdessä Viron tietoarkiston ESSDA:n kanssa. Seminaariin osallistui yli 30 tietoarkistoasiantuntijaa Euroopasta ja Yhdysvalloista. Pääteemoina olivat tekniset tietoturvakysymykset sekä tietojen dokumentointi.

Useat FSD:n palvelut ja hankkeet, kuten Nesstar ja LIMBER, liittyvät CESSDA:n piirissä tapahtuvaan yhteistyöhön. CESSDA:n kotisivut ja Nesstar-sovellus toimivat ulkomaisten yhteiskuntatieteilijöiden keskeisinä linkkeinä suomalaisiin yhteiskuntatieteellisiin data-aineistoihin.

9.2.2 ICPSR (Inter-university Consortium for Political and Social Research)

ICPSR on Michiganin yliopiston yhteydessä Ann Arborissa toimiva kansainvälinen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskus, joka tarjoaa jäsentensä käytettäväksi maailman suurimman yhteiskuntatieteellisen elektronisen data-arkiston ja järjestää koulutusta kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmistä. ICPSR:n jäsenistö koostuu yliopistoista ympäri maailmaa, ja Suomen yliopistot ovat olleet ICPSR:n jäseniä tietoarkiston hankittua kansallisen jäsenyyden vuonna 1999. FSD vastaa Suomen ICPSR:n jäsenmaksusta ja osaltaan CESSDA:n edustautumisesta ICPSR:n toimielimissä.

FSD on käyttänyt aktiivisesti ICPSR:n jäsenilleen tarjoamia palveluja, joista tärkein on ollut ICPSR:n data-arkisto. Sieltä on saatu nopeasti ja helposti mm. eurobarometrit ja lukuisia muita

tutkimuksia suomalaisten tutkijoiden käyttöön. Lisäksi ICPSR:n työntekijöiltä on saatu konsulttiapua FSD:n käytännön rutiinien suunnitteluun.

ICPSR:n jäsenet saavat 50% alennuksen ICPSR:n järjestämien kesäkurssien hinnoista, ja lisäksi ICPSR maksaa FSD:n kautta kursseille osallistuville matka-avustusta. Vuonna 1999 FSD:n edustaja osallistui viikon kurssille ”Providing Social Science Data Services”. Vuoden 2000 kesällä yksi suomalainen jatko-opiskelija osallistui FSD:n tuella matematiikan ja regressioanalyysin kuukauden mittaisille kursseille.

9.2.3 IASSIST (International Association for Social Science Information Service and Technology)

IASSIST on yhteiskuntatieteellistä tutkimusta tukevien yksiköiden, kuten tietoarkistojen ja datakirjastojen, työntekijöiden kansainvälinen ammatillinen yhdistys. IASSISTin tärkein toimintamuoto on vuosittain järjestettävä kansainvälinen konferenssi, jossa pohditaan alan tärkeitä ja ajankohtaisia teemoja sekä teoreettisesti että käytännönläheisesti. Lisäksi IASSIST ylläpitää vilkasta sähköpostilistaa ja julkaisee tiedotuslehteä. Vuoden 1999 konferenssi pidettiin Torontossa teemalla ”Building bridges, breaking barriers: the future of data in the global network” ja vuoden 2000 konferenssi Chicagossa teemalla ” Data in the Digital Library: Charting the Future for Social, Spatial and Government Data”. FSD:n seminaariosallistujat ilmenevät liitteestä 3. Toronton konferenssissa FSD:n edustaja piti kiitetyn esitelmän kvalitatiivisen aineiston arkistoinnista.

10 TALOUS

Tietoarkisto saa pääosan tuloistaan opetusministeriöltä tulevasta kolmen miljoonan markan vuosittaisesta määrärahasta. Yksikön toiminnan perustavana lähtökohtana on peruspalvelujen maksuttomuus.

Tietoarkisto on määritelty vuodesta 2000 lukien Tampereen yliopiston valtakunnalliseksi tehtäväksi. Yksikkö saa pääosan tuloistaan opetusministeriöltä tulevasta kolmen miljoonan markan vuosittaisesta määrärahasta, josta on sovittu Tampereen yliopiston ja opetusministeriön välisissä tulosneuvotteluissa. Tampereen yliopisto osallistuu vuosittain noin 340 000 markalla yksikön rahoittamiseen kustantamalla tilavuokrat sekä osallistumalla henkilöstön palkkauskuluihin (sihteerin virka).

Yksikön toiminnan perustavana lähtökohtana on peruspalvelujen maksuttomuus, mikä edistää sekä aineistojen luovuttamista arkistoitavaksi että aineistojen uudiskäyttöä. Näin ollen tietoarkistolla ei ole varsinaisia myyntituloja. Tietoarkiston taloutta koskevat budjettitiedot on eritelty taulukkoon 1 vuosien 1999 ja 2000 osalta. Vuonna 1999 yksiköllä oli myös käytettävänä Tampereen kaupungilta 150 000 markan ja Pirkanmaan liitolta noin 90 000 markan tukirahoitus, sekä suunnittelukaudelta 1997-1998 käyttämättä jääneitä varoja noin 80 000 markkaa. Ensimmäinen toimintavuosi jäi selvästi ylijäämäiseksi, koska alkuvuodesta ei maksettu kaikilta kuukausilta henkilöstökuluja ja ATK-erikoistutkijan tehtävää ryhdyttiin hoitamaan määräaikaaisesti vasta vuoden lopussa.

Säästyneillä siirtovaroilla käynnistettiin vuonna 2000 useita toimintaa tukevia hankkeita, joita jatketaan vuonna 2001 vielä vuodelta 2000 siirtyvillä varoilla. Hankkeissa työskentelevien henkilöiden määrä supistuu oleellisesti vuoden 2001 jälkeen, jolloin tietoarkiston toiminnasta koituvien kulujen peittäämiseksi ei ole enää käytettävissä merkittävästi siirtovaroja.

FSD sai yhdessä Tampereen yliopiston politiikan tutkimuksen laitoksen sekä sosiologian ja sosiiaalipsykologian laitoksen kanssa vuonna 2000 opetusministeriöltä 140 000 markan määrärahan mainittujen ainelaitosten valtakunnallisten verkkotietovarantojen luomiseksi. Jatkossa tietoarkiston hankkeita tullaan rahoittamaan pääsääntöisesti ulkopuolisella rahoituksella.

Taulukko 1. Tietoarkiston tulot ja menot budjettivuosina 1999 ja 2000 (tuhatta markkaa)

	1999	2000*
Tulot		
-perusvoimavarat, OPM	3 000	3 000
-perusvoimavarat, TaY	378	434
-paikallinen tukirahoitus	240	-
-siirtovarot edelliseltä toimintavuodelta	80	774
Tulot yht.	3 698	4 208
Menot		
-palkat	1 719	2 584
-tilakustannukset	203	244
-hankinta- ja kulutusmenot	1 002	412
-hankkeisiin sidotut määrärahat (2000-2001)	-	770
Menot yht.	2 923	4 010

*Alustava tieto, vuoden 2000 menoihin on laskettu mukaan päätökset hankkeisiin sidotuista varoista.

LITTEET

LIITE 1. TIETOARKISTON SUUNNITTELUVAIHEEN 1995-98 TYÖRYHMIEN KOKOONPANO

Suomen Akatemian Tietoarkistotyöryhmä 1995-1996

Prof. Gustav Björkstrand, Åbo Akademi (pj.)
Ylitarkastaja Sirkka-Leena Hörkkö, opetusministeriö
Prof. Leif Nordberg, Åbo Akademi
Johtaja Heikki Salmi, Tilastokeskus
Prof. Risto Sänkiaho, Tampereen yliopisto
Ylijohtaja Hannu Uusitalo, STAKES
Akatemiaprof. Tapani Valkonen, Helsingin yliopisto
Pääjohtaja Veikko Litzén, Kansallisarkisto (31.12.1995 saakka)
ATK-päällikkö Matti Pulkkinen, Kansallisarkisto (alkaen 1.1.1996)
Pääsihteeri Eija-Maija Kotilainen, Suomen Akatemia
Tiedesihteeri Eili Ervelä-Myréen, Suomen Akatemia
Tutkimusjohtaja Elisabeth Helander, Suomen Akatemia (30.9.1995 saakka)
Tutkimusjohtaja Jorma Hattula, Suomen Akatemia (alkaen 1.10.1995)
Tiedesihteeri Jarmo Laine, Suomen Akatemia (sihteeri)
VTT Markus Jäntti (asiantuntijasihteeri)

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston suunnitteluorganisaatio v. 1997-1998

Suunnitteluryhmä

Prof. Aulis Aarnio, Tampereen yliopisto (pj.)
Tutkimusprof. Salme Ahlström, STAKES
Apulaiskaupunginjohtaja Reijo Hautala, Tampereen kaupunki
Ylitarkastaja Sirkka-Leena Hörkkö, opetusministeriö
Erikoistutkija Markus Jäntti, Palkansaajien tutkimuslaitos
Prof. Jukka Kemppinen, Helsingin yliopisto
Hallintojohtaja Timo Lahti, Tampereen yliopisto
Tiedesihteeri Jarmo Laine, Suomen Akatemia
Tilastojohtaja Risto Lehtonen, Tilastokeskus
Johtaja Tuomo Myllynen, Tampereen yliopisto
Ylitarkastaja Markku Mäenpää, Kansallisarkisto
Prof. Leif Nordberg, Åbo Akademi
Tutkimusjohtaja Juhani Pehkonen, Suomen Gallup Oy
OTT Pertti Puronen, Tampereen verovirasto
Apul.prof. Seppo Pöntinen, Turun yliopisto
Prof. Liisa Rantalaiho, Tampereen yliopisto
Prof. Jan Sundberg, Helsingin yliopisto
Prof. Risto Sänkiaho, Tampereen yliopisto
Dosentti Antti Uutela, Kansanterveyslaitos

sekä valmistelijoina

Suunnittelusihteeri Sami Borg, Tampereen yliopisto
Tutkimussihteeri Katri Aarnio, Tampereen yliopisto

Tietosuojatyöryhmä

Prof. Aulis Aarnio, Tampereen yliopisto (pj.)
Prof. Timo Konstari, Helsingin yliopisto
Hallintopäällikkö Anna-Leena Reinikainen, Tilastokeskus
Professori Ahti Saarenpää, Lapin yliopisto

Sisältötyöryhmä

Prof. Risto Sänkiaho, Tampereen yliopisto (pj.)
Tutkimusprof. Salme Ahlström, STAKES
Erikoistutkija Markus Jännti, Palkansaajien tutkimuslaitos
Tilastojohtaja Risto Lehtonen, Tilastokeskus
Ylitarkastaja Markku Mäenpää, Kansallisarkisto
Prof. Leif Nordberg, Åbo Akademi
Prof. Jan Sundberg, Helsingin yliopisto
Tutkija Ari Ylönen, Tampereen yliopisto

Kansainvälisten suhteiden työryhmä

Prof. Gerd Schienstock, Tampereen yliopisto (pj.)
Prof. Matti Alestalo, Tampereen yliopisto
Erikoistutkija Erkki Kaukonen, Tampereen yliopisto
Prof. Jukka Kemppinen, Helsingin yliopisto

Informaatio- ja palvelutyöryhmä

Ylikirjastonhoitaja Hannele Soini, Tampereen yliopisto (pj.)
Prof. Kalervo Järvelin, Tampereen yliopisto
Suunnittelija Riitta Salonen, Tilastokeskus
Matti Säteri, Tampereen yliopisto (opiskelijajäsen)

LIITE 2. YHTEISKUNTATIETEELLISEEN TIETOARKISTOON LIITTYVIÄ JULKAISUJA

Aarnio, Katri

Markkinointikeinot Yhteiskuntatieteellisessä tietoaarkistossa (FSD).

Johdon Assistentti -kurssin lopputyö. 11.1.2001.

Borg, Sami

Tietoaarkisto luo uutta toimintakulttuuria.

Sosiologia 37 (2000) : 2, s. 158-160.

Forsman, Maria

Social Science Data Archive as a Resource for Research. - Conference on "Knowledge at Work : Research Information for Society". CRIS2000, Espoo 25-27 May 2000.

Available at: <http://www.cordis.lu/cris2000/src/interest.htm> [Date of access: 12.1.2001].

Forsman, Maria

Tietoaarkisto : tutkijan unelma?

Signum : kirjasto- ja tietopalvelulehti 32 (1999) : 8,s. 164-168.

Forsman, Maria & Keränen, Susanna

Monikieliset tesauukset ovat nyt ajankohtaisia. (Kertomus FSD:ssä syksyllä 2000 pidetystä asiantuntijaseminaarista).

Tietopalvelu 15 (2000) : 5, s. 20-22.

Kuula, Arja

How to Make Qualitative Data Reusable: A case in Finland. (Forthcoming in IASSIST Quarterly. Available at: <http://datalib.library.ualberta.ca/iassist/iq.html>) [2000]

Kuula, Arja

Making Qualitative Data Fit the "Data Documentation Initiative" or Vice Versa? [28 paragraphs]. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research [Online Journal] 1(2000):3. Available at: <http://qualitative-research.net/fqs/fqs-eng.htm> [Date of access: 12.1.2001].

Tietoaarkistotyöryhmän muistio [luovutettu 30.4.1996]. Helsinki : Suomen Akatemia, Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta, 1996.

Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston strategiasuunnitelma vuosille 2001-2003. Tampere : Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto, [2000]. Julkaisematon.

Lisäksi:

FSDneWWs 1(2000):1-3 (elektroninen lehti; suomeksi ja englanniksi)

Tietoaarkisto-lehti 1(2000):1

LIITE 3. TIETOARKISTON TOIMINTAA 1999-2000: SEMINAARIT JA VIERAILUT

Vierailut seminaareissa, tieteellisillä päivillä sekä muissa data-arkistoissa 1999

JÄRJESTÄJÄ	PVM	SEMINAARIN NIMI/AIHE	OSALL.
Kotimaiset seminaarit			
Taidekorkeakoulujen keskusarkisto, Helsinki	19.3.99	Tutkimusaineistoseminaari	M. Forsman
Suomen Tieteellinen Kirjastoseura, Helsinki	28.5.99	Tekijänoikeuspäivä	M. Forsman, A. Tuuliniemi
Tampereen yliopisto	9.6.99	Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan 50-vuotisjuhlaseminaari	M. Forsman
FSD, Tampere	11.6.99	ESS-kutsuseminaari	
FSD, Tampere	24.9.99	Yhteiskuntatieteellisen koulutusalan kvantitatiivisten tutkimusmenetelmäkurssien pitäjille	
Tilastokeskus, Helsinki	5.11.1999	Yhteistyöseminaari	
Informaatiotutkimuksen laitos, Tampere	1.12.1999	Seminaari "Riittävätkö informaatiotutkimuksen opiskelijan eväät työelämässä?"	M. Forsman, M. Kleemola
Kansainväliset seminaarit kotimaassa			
FSD, Tampere	3.3.-5.3.99	Koulutus, puhujina Iris Alfredsson ja Torbjörn Berglund (SSD)	Kaikki
DLM, Tampere	11.-12.11.99	DLM-Experts' Meeting	A. Tuuliniemi
Kansainväliset seminaarit ulkomailla			
ARCES, Madrid	6.3.99	CESSDA Business Meeting	S. Borg
IASSIST, CAPDU, Toronto	17.-21.5.99	IASSIST "Building bridges, breaking barriers: the future of data in the global network"	M. Heinonen, S. Antikainen
UKDA, Essex	21.-24.6.99	NESSTAR Training Workshop	M. Heinonen, J. Sivonen
ICPSR, Ann Arbor	2.-6.8.99	Kurssi "Providing Social Science Data Services"	M. Kleemola
NSD, Bergen	30.9.-2.10.99	CESSDA Expert Seminar 1999	S. Antikainen, P. Kaarninen, M. Kleemola
OECD, Ottawa	7.-8.10.99	OECD:n konferenssi	S. Borg
ICPSR, Ann Arbor	14.-17.10.99	ICPSR:n edustajien kokous	S. Borg
Tieteelliset päivät			
Tampereen yliopisto	9.-10.12.99	Hallinnon tutkimuksen päivät	
Vierailut muihin tietoarkistoihin			
DDA, Odense	8.-9.6.1999	Koulutus- ja tutustumisvierailu	S. Borg, M. Heinonen, M. Kleemola, J. Sivonen, A. Tuuliniemi
ESSDA, Tartu	1.-3.12.99	Tutustumis- ja yhteistyövierailu	S. Borg, A. Tuuliniemi, M. Heinonen
ICPSR, Ann Arbor	11.-13.10.99	Vierailukäynti	S. Borg

FSD:n tekemät laitosvierailut 1999

ORGANISAATIO	LAITOS t. vast.	PVM
Tietosuojavaltuutetun toimisto		19.3.99
Helsingin yliopisto	Valtiotieteellisen tiedekunnan kirjasto	23.3.99
Kansallisarkisto		21.4.99
Tampereen yliopisto	Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan jatko-opiskelijat	8.12.99

Vierailut FSD:hen 1999

ORGANISAATIO	VIERAILIJA	PVM
Viron tiedeakatemia	tiedeakatemian kirjaston henkilökuntaa	23.3.99
University of Glasgow, Humanities Computing and Information Management	Dr. Seamus Ross	31.3.99
ESSDA	Rein Murakas, Andu Rammer ja Margus Dsiss	22.6.99
Helsingin yliopiston kirjasto	kehitysjohdaja Juha Hakala	17.9.99
Tampereen yliopisto	kunnallistieteet laudaturseminaariryhmä	28.10.99
Tampereen yliopisto	sosiaalipolitiikan aineopiskelijat	9.11.99
Tampereen yliopisto	informaatiotutkimuksen opintojakson "Asiakirjat ja arkistot tutkimuksen lähteenä" opiskelijat	11.11.99

Vierailut seminaareissa, tieteellisillä päivillä sekä muissa data-arkistoissa 2000

JÄRJESTÄJÄ	PVM	SEMINAARIN NIMI/AIHE	OSALL.
Kotimaiset seminaarit			
FSD, Tampere	3.4.00	Tieteellisten kirjastojen kirjastoyhdyshenkilötapaamin en	
FSD, Tampere	18.10.00	Monikieliset tesaurukset	
Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki	4.12.00	Aineistoriihi 2000	A. Kuula, M. Heinonen, E. Paaso
Kansainväliset seminaarit kotimaassa			
Euroopan komissio, OPM, Tekes ja TKK, Espoo	25.5.00	CRIS2000 -konferenssi	M. Forsman
Tampereen yliopisto, INSOC	8.6.00	Informaatio, tieto ja yhteiskunta -seminaari	M. Forsman, A. Tuuliniemi
FSD ja ESSDA, Tampere	1.-2.9.00	CESSDA Expert Seminar "Data Documentation with Special Issues on Data Security"	
Kansainväliset seminaarit ulkomailla			
SIDOS, Neuchatel	10.-11.3.00	CESSDA Business Meeting	S. Borg
IASSIST ja Northwestern University, Chicago	7.-10.6.00	IASSIST2000 "Data in the Digital Library"	S. Borg, A. Kuula, M. Kleemola
NSD, Bergen	17.-19.6.00	NESSTAR/CESSDA Training Workshop	M. Heinonen, J. Sivonen
University of Essex	17.-18.4.00	LIMBER Workshop	M. Forsman, A. Tuuliniemi
Tieteelliset päivät			
Helsingin yliopisto	24.11.00	Sosiaalipsykologian päivät 24.-25.11.2000	
Kuopion yliopisto	1.11.00	Kunnallistieteen päivät 1.- 2.11.2000	
Tieteelliset päivät			
Tampereen yliopisto	13.1.00	Politiikan tutkimuksen päivät	
Tampereen yliopisto	14.2.00	XXII Kansantaloustieteen päivät 14.-15.2.2000	
Tampereen yliopisto	27.10.00	Sosiaalipolitiikan päivät 27.- 28.10.2000	
Turun yliopisto	24.3.00	Sosiologipäivät 24.- 25.3.2000	
Turun yliopisto	24.11.00	Kasvatustieteen päivät 24.- 25.11.2000	
Taideteollinen korkeakoulu	4.2.00	Viestinnän tutkimuksen päivät 4.-5.2.2000	
Vierailut muihin tietoarkistoihin			
UKDA, Essex	22.-23.11.00	Tutustumisvierailu, LIMBER- neuvottelut	M. Forsman, S. Keränen

FSD:n tekemät laitosvierailut 2000

ORGANISAATIO	LAITOS t. vast.	PVM
Helsingin yliopisto	Kansantaloustieteen laitos	9.5.2000
Helsingin yliopisto	Sosiaalipolitiikan laitos	10.5.2000
Helsingin yliopisto	Sosiaalipsykologian laitos	23.5.2000
Helsingin yliopisto	Sosiologian laitos	9.5.2000
Helsingin yliopisto	Svenska soc. och kom.högskolan	23.5.2000
Helsingin yliopisto	Valtiotieteellinen tiedekunta	8.3.2000
Helsingin yliopisto	Viestinnän laitos	10.5.2000
Helsingin yliopisto	Yhteiskuntahistorian laitos	23.5.2000
Helsingin yliopisto	Yleisen valtio-opin laitos	9.5.2000
Joensuun yliopisto	Karjalan tutkimuslaitos	2.3.2000
Joensuun yliopisto	Sosiologian laitos	2.3.2000
Joensuun yliopisto	Yhteiskuntapolitiikan laitos	2.3.2000
Jyväskylän yliopisto	Kirjasto	20.11.2000
Jyväskylän yliopisto	Koulutuksen tutkimuslaitos	17.5.2000
Jyväskylän yliopisto	Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	24.2.2000
Jyväskylän yliopisto	Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos	24.2.2000
Jyväskylän yliopisto	Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos	17.5.2000
Kansaneläkelaitos	Tutkimus- ja kehitysyksikkö/HKI	6.9.2000
Kirkon tutkimuskeskus		26.10.2000
Kuopion yliopisto	Sosiaalipsykologian laitos	1.3.2000
Kuopion yliopisto	Sosiologian laitos	1.3.2000
Kuopion yliopisto	Terveyshallinnon ja -talouden laitos	2.11.2000
Kuopion yliopisto	Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	16.5.2000
Lapin yliopisto	Sosiaalityön laitos	11.5.2000
Lapin yliopisto	Taloustieteiden ja matkailun laitos	11.5.2000
Lapin yliopisto	Yhteiskuntatutkimuksen laitos	11.5.2000
Nuorisotutkimusseura		20.9.2000
Oulun yliopisto	Informaatiotutkimuksen laitos	15.6.2000
Oulun yliopisto	Käyttätymistieteiden laitos	15.6.2000
Siirtolaisuusinstituutti		28.11.2000
STAKES		3.10.2000
Tampereen yliopisto	Aluetieteen ja ympäristöpolitiikan laitos	11.2.2000
Tampereen yliopisto	Hallintotieteen ja julkisoikeuden laitos	14.2.2000
Tampereen yliopisto	Historiatieteen laitos	16.2.2000
Tampereen yliopisto	Informaatiotutkimuksen laitos	19.1.2000
Tampereen yliopisto	Kunnallistieteiden laitos	23.2.2000
Tampereen yliopisto	Matematiikan, tilastotieteen ja filosofian laitos	9.2.2000
Tampereen yliopisto	Naistutkimuksen laitos	15.3.2000
Tampereen yliopisto	Politiikan tutkimuksen laitos	18.2.2000
Tampereen yliopisto	Psykologian laitos	15.2.2000
Tampereen yliopisto	Rekrytointipalvelut	2.10.2000
Tampereen yliopisto	Sosiaalipolitiikan laitos	9.2.2000
Tampereen yliopisto	Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos	9.2.2000
Tampereen yliopisto	TAPRI	24.2.2000
Tampereen yliopisto	Terveystieteen laitos	24.2.2000
Tampereen yliopisto	Tiedotusopin laitos	2.2.2000
Tampereen yliopisto	Työelämän tutkimuskeskus	24.2.2000
Tampereen yliopisto	Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos	16.2.2000
Teknillinen korkeakoulu	Ympäristönsuojelun laboratorio	27.9.2000
Turun kauppakorkeakoulu	Markkinoinnin laitos	7.12.2000

Turun kauppakorkeakoulu	Tulevaisuuden tutkimuskeskus	1.12.2000
Turun yliopisto	Koulutussosiologian laitos	28.11.2000
Turun yliopisto	Oikeustieteellinen tiedekunta	13.6.2000
Turun yliopisto	Sosiaalipolitiikan laitos	13.6.2000
Turun yliopisto	Sosiologian laitos	23.2.2000
Turun yliopisto	Valtio-opin laitos	23.2.2000
Turun yliopisto	Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	23.2.2000
Työministeriö		5.12.2000
Työsuojelurahasto		22.8.2000
Vaasan yliopisto	Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	6.4.2000
Väestöliitto	Väestöntutkimuslaitos	8.8.2000
Åbo Akademi	Institutionen för samhällsvetenskaper	6.4.2000
Åbo Akademi	Sociologiska institutionen	7.12.2000

Vierailut FSD:hen 2000

ORGANISAATIO	VIERAILIJA	PVM
Tampereen yliopisto	tiedotusopin laitos	13.1.2000
Tampereen yliopisto	kirjaston väkeä	24.2.2000
Tampereen yliopisto	Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus	25.2.2000
Tampereen yliopisto	FSD:n avoimet ovet	31.3.2000
Tampereen yliopisto	kansantaloustieteen laitos	5.4.2000
Tampereen yliopisto	informaatiotutkimuksen laitos	5.9.2000
Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (SSD)	Gunilla Lundquist, Iris Alfredsson, Hilikka Hellström, Veronika Marosi	13.9.2000
Tampereen yliopisto	Täydennyskoulutuskeskus	16.10.2000
Tampereen yliopisto	Yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan jatko-opiskelijat	8.12.99
University of Northumbria at Newcastle	School of Information Studies	31.10.2000
Chinese Academy of Social Sciences, Center for Documentation and Information	Associate Professor Liang Junlan	6.11.2000
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus		9.11.2000
Oulun yliopisto	informaatiotutkimuksen laitokset opiskelijat	10.11.2000
Katholieke Universitet, Bryssel	Prof. Dr. Jan Servaes	4.12.2000
Arkistoyhdistys		15.12.2000

LIITE 4. TIETOARKISTOON ARKISTOINTIPROSESSISTA VALMISTU- NEET AINEISTOT TOIMINTAKAUDELLA 1999 – 2000

FSD0011 Eurobarometri 39.0 : Euroopan yhteisön politiikka ja perhe-elämä, maaliskuuhuhtikuu 1993
FSD0012 Eurobarometri 40.0 : köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen, lokamarraskuu 1993
FSD0013 Eurobarometri 41.0 : tullivalvonta, verenluovutus, AIDS ja tupakoiminen, maaliskuukesäkuu 1994
FSD0014 Eurobarometri 42 : Euroopan unionin ensimmäinen vuosi, lokajoulukuu 1994
FSD0015 Eurobarometri 43.0 ja 43.1 : huumeiden käyttö ja AIDS, maaliskuukokoukku 1995
FSD0016 Eurobarometri 43.0 : tuotteiden ja palvelujen ostaminen muista EU-maista, tupakointitottumukset ja syöpärikk, maaliskuuhuhtikuu 1995
FSD0017 Eurobarometri 43.1 : kansainvälinen kauppa ja säteilyturvallisuus, huhtikuukokoukku 1995
FSD0018 Eurobarometri 43.1BIS : alueellinen kehitys ja kulutus sekä ympäristöasiat, toukokuukesäkuu 1995
FSD0019 Eurobarometri 44.2 : työolot Euroopan unionissa, marraskuutammi 1996
FSD0020 Eurobarometri 44.2BIS mega-survey : Euroopan ja Euroopan unionin rakentamisen toimintaperiaatteita ja käytäntöä, tammi-maaliskuuhuhtikuu 1996
FSD0021 Eurobarometri 44.3 : terveys ja yleinen turvallisuus, helmikuuhuhtikuu 1996
FSD0022 Eurobarometri 44.3OVR : työllisyys, työttömyys ja sukupuolten tasa-arvo, helmikuuhuhtikuu 1996
FSD0023 Eurobarometri 45.1 : kansalaisten oikeudet EU:n jäsenvaltioissa, auringolle altistuminen, työturvallisuus ja vastaajien yksityisyys kyselytutkimuksissa, huhtikuukokoukku 1996
FSD0024 Eurobarometri 46.0 : henkilökohtainen terveydentila, energia, kehitysapu ja Euroopan yhtenäisvaluutta, lokamarraskuu 1996
FSD0025 Eurobarometri 46.1 : moderni bioteknologia, yksityisyyden suoja tietoverkoissa ja yhteinen eurovaluutta, lokamarraskuu 1996
FSD0026 Eurobarometri 47.0 : Saksa-kuva, kuluttaja-asiat, tietoverkkopalvelut ja reilun kaupan periaatteet, tammi-helmikuuhuhtikuu 1997
FSD0027 Eurobarometri 47.1 : Sveitsi-kuva, elinikäinen koulutus, rasismi, perhesuunnittelu ja palkkatyö, maaliskuuhuhtikuu 1997
FSD0028 Eurobarometri 47.2 : naiset ja syöpä, Euroopan parlamentti ja Euroopan unioniin kohdistuvat odotukset, huhtikuukesäkuu 1997
FSD0029 Eurobarometri 48.0 : lomamatkailu, lokamarraskuu 1997
FSD0030 Eurobarometri 49 : elintarviketuotteiden turvallisuus, lapsiseksiturismi, terveydenhoito ja syöpä, huhtikuukokoukku 1998
FSD0031 Eurobarometri 44 : syöpä, koulutus ja Euroopan yhtenäisvaluutta, lokamarraskuu 1995
FSD0032 Eurobarometri 33.0 : Euroopan sisämarkkinat: Itä-Eurooppa, kevät 1990
FSD0033 Eurobarometri 34.0 : käsityksiä Euroopan yhteisöstä, työstä ja lastenkasvatuksesta, lokamarraskuu 1990
FSD0034 Eurobarometri 35.0 : kansainväliset suhteet, yhteinen maatalouspolitiikka ja huoli ympäristöstä, kevät 1991
FSD0035 Eurobarometri 36.0 : alueellinen identiteetti ja käsitykset kolmannesta maailmasta, syyskuu 1991
FSD0036 Eurobarometri 34.1 : terveysongelmat, syyskuu 1990
FSD0037 Eurobarometri 34.2 : eurooppalainen nuorisokuva, syyskuu 1990
FSD0038 Eurobarometri 37.0 : Maastrichtin sopimuksen merkitys ja Euroopan yhteisön tulevaisuus, maaliskuuhuhtikuu 1992
FSD0039 Eurobarometri 35.1 : joukkoliikenne ja biotekniikka, kevät 1991
FSD0040 Eurobarometri 35A : työolot, kevät 1991
FSD0041 Eurobarometri 38.0 : Euroopan yhteisöjen tuomioistuimien, passiivinen tupakointi ja kuluttaja-asiat, syyslokakuu 1992
FSD0042 Eurobarometri 37.1 : kulutushyödykkeet ja sosiaaliturva, huhtikuukokoukku 1992
FSD0043 Eurobarometri 37.2 : ikääntyneet eurooppalaiset, huhtikuukokoukku 1992
FSD0044 Eurobarometri 37.0 ja 37.1 : eurooppalainen huumeiden vastainen kampanja, maaliskuukokoukku 1992
FSD0045 Eurobarometri 38.1 : kuluttajansuoja sekä käsitykset tieteestä ja teknologiasta, marraskuu 1992
FSD0046 Eurobarometri 39.1 : energiapolitiikka, biotekniikka ja geenitekniikka, toukokuukesäkuu 1993
FSD0047 Eurobarometri 39.A : terveys ja turvallisuus, maaliskuukesäkuu 1993
FSD0048 Eurobarometri 41.1 : europarlamenttivaalit, kesä-heinäkuu 1994
FSD0049 Eurobarometri 44.1 : jatkuva koulutus ja Euroopan yhteinen raha, marraskuujoulukuu 1995
FSD0050 Eurobarometri 2 : Euroopan yhteisöön liittyvät ongelmat, lokamarraskuu 1974
FSD0051 Eurobarometri 3 : eurooppalaiset miehet ja naiset, toukokuu 1975
FSD0052 Eurobarometri 4 : kuluttajien asenteet Euroopassa, lokamarraskuu 1975
FSD0053 Eurobarometri 5 : tulot, tyytyväisyys ja köyhyys, toukokuu 1976
FSD0054 Eurobarometri 6 : kaksikymmentä vuotta sisämarkkinoita, lokamarraskuu 1976
FSD0055 Eurobarometri 7 : tiede ja teknologia Euroopan yhteisössä, huhtikuu 1977
FSD0056 Eurobarometri 8 : miehet, naiset ja työroolit Euroopassa, marraskuu 1977
FSD0057 Eurobarometri 9 : työllisyys ja työttömyys Euroopassa, huhtikuu 1978
FSD0058 Eurobarometri 10 : kansalliset prioriteetit ja Euroopan instituutiot, marraskuu 1978
FSD0059 Eurobarometri 10A : tieteelliset prioriteetit Euroopan yhteisössä, lokamarraskuu 1978
FSD0060 Eurobarometri 11 : lapsen vuosi Euroopassa, huhtikuu 1979
FSD0061 Eurobarometri 12 : europarlamenttivaalit, lokamarraskuu 1979
FSD0062 Eurobarometri 13 : alueellinen kehitys ja integraatio, huhtikuu 1980
FSD0063 Eurobarometri 14 : luottamus Euroopan yhteisössä, lokamarraskuu 1980
FSD0064 Eurobarometri 15 : jäsenyys Euroopan yhteisössä, huhtikuu 1981
FSD0065 Eurobarometri 16 : melu ja muut sosiaaliset ongelmat, lokakuu 1981
FSD0066 Eurobarometri 17 : energia ja tulevaisuus, huhtikuu 1982
FSD0067 Eurobarometri 18 : ekologiset kysymykset, lokakuu 1982
FSD0068 Eurobarometri 19 : sukupuoliroolit Euroopan yhteisössä, huhtikuu 1983
FSD0069 Eurobarometri 20 : apu kehitysmailla, lokakuu 1983
FSD0070 Eurobarometri 21 : poliittiset erimielisyydet Euroopan yhteisössä, huhtikuu 1984
FSD0071 Eurobarometri 22 : energiaongelmat ja Atlantin liitto, lokakuu 1984
FSD0072 Eurobarometri 23 : eurooppalainen rahayksikkö ja työolot, huhtikuu 1985
FSD0073 Eurobarometri 24 : Espanjan ja Portugalin liittyminen Euroopan yhteisöön, lokakuu 1985
FSD0074 Eurobarometri 25 : lomamatkat ja ympäristöongelmat, huhtikuu 1986
FSD0075 Eurobarometri 26 : energiaongelmat, marraskuu 1986
FSD0076 Eurobarometri 27 : yhteinen maatalouspolitiikka ja syöpä, maaliskuukokoukku 1987
FSD0077 Eurobarometri 28 : suhteet kehitysmaihin ja energiaongelmat, marraskuu 1987
FSD0078 Eurobarometri 29 : ympäristöongelmat ja syöpä, maaliskuuhuhtikuu 1988
FSD0079 Eurobarometri 30 : maahanmuuttajat ja Länsi-Euroopan marginaaliryhmät, lokamarraskuu 1988

FSD0080 Eurobarometri 31 : europarlamenttivaalit 1989 : vaaligallup tutkimus, maaliskuuhuhtikuu 1989
FSD0081 Eurobarometri 31A : europarlamenttivaalit 1989 : vaalien jälkeinen tutkimus, kesä-heinäkuu 1989
FSD0082 Eurobarometri 32 : Euroopan sisämarkkinat, huumeet, alkoholi ja syöpä, marraskuu 1989
FSD0083 Eurobarometri 47.2OVR : nuoret, huhti-kesäkuu 1997
FSD0084 Eurobarometri 50.0 : Euroopan parlamentti ja radioaktiivinen jäte, loka-marraskuu 1998
FSD0085 Eurobarometri 51.0 : iäkkäät ihmiset ja perheväkivalta, maaliskuuhuhtikuu 1999
FSD0086 European Communities studies, 1970-1992 : kumulatiivinen tiedosto
FSD0087 Eurobarometri 50.1 : tietoyhteiskunnan palvelut, elintarvikkeiden laatu, perhe ja kehitysapu, marras-joulukuu 1998
FSD0088 Eurobarometri 51.1 : ympäristö ja kuluttajajärjestöt, huhti-toukokuu 1999
FSD0089 Eurobarometri 52.0 : europarlamenttivaalit, Euroopan yhtenäisvaluutta ja pankkipalvelut, loka-marraskuu 1999
FSD0101 ISSP 1985 : valtion tehtävät
FSD0102 ISSP 1986 : sosiaaliset verkostot ja tukijärjestelmät
FSD0103 ISSP 1987 : eriarvoisuus
FSD0104 ISSP 1988 : perhe ja sukupuoliroolit
FSD0105 ISSP 1989 : työorientaatiot I
FSD0106 ISSP 1990 : valtion tehtävät II
FSD0107 ISSP 1991 : uskonto
FSD0108 ISSP 1992 : eriarvoisuus II
FSD0109 ISSP 1993 : ympäristö I
FSD0110 ISSP 1994 : perhe ja muuttuvat sukupuoliroolit II
FSD0111 ISSP 1995 : kansallinen identiteetti
FSD0112 ISSP 1996 : valtion tehtävät III
FSD0113 ISSP 1997 : työorientaatiot II
FSD0114 ISSP 1998 : uskonto II
FSD0151 World Values Survey, 1981-1984 and 1990-1993
FSD0152 World Values Surveys, European Values Surveys 1981-1984, 1990-1993 ja 1995-1997
FSD0153 World values survey 1995-1997: osa-aineisto
FSD0200 Luokkarakenne ja luokkatietoisuus 1980-1983
FSD0201 Maailman taloudelliset ja sosiaaliset tunnusluvut 1950-1992
FSD0202 ALLBUS 1980-1996
FSD0203 ALLBUS 1998
FSD1000 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1973
FSD1001 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1974
FSD1002 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1975
FSD1003 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1976
FSD1004 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1977
FSD1005 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1978
FSD1006 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1979
FSD1007 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1980
FSD1008 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1981
FSD1009 Puolueiden ajankohtaistutkimus maaliskuuhuhtikuu 1982
FSD1010 Puolueiden ajankohtaistutkimus marraskuu 1982
FSD1011 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1983
FSD1012 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1984
FSD1013 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1986
FSD1014 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1987
FSD1015 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1988
FSD1016 Puolueiden ajankohtaistutkimus 1990
FSD1017 Pohjoismainen hyvinvointitutkimus 1972
FSD1018 Eduskuntavaalitutkimus 1991
FSD1019 Kannatusmittaustutkimus 1994, osa 1
FSD1019 Kannatusmittaustutkimus 1994, osa 1
FSD1020 Kannatusmittaustutkimus 1994, osa 2
FSD1021 Puolueet ja kunnallisdemokratia 1996 : ehdokkaat
FSD1022 Puolueet ja kunnallisdemokratia 1996 : puoluejäsenet
FSD1023 Puolueet ja kunnallisdemokratia 1996 : valitsijakunta
FSD1024 Puolueet ja kunnallisdemokratia 1996 : yhdistetty aineisto
FSD1025 Ulkomaanuutistutkimus 1995
FSD1026 Kansainvälinen ulkomaanuutistutkimus 1995
FSD1027 Nuoret ja eduskuntavaalit 1999
FSD1028 Nuoret ja europarlamenttivaalit 1999
FSD1029 Puolueiden ajankohtaistutkimus elo-syyskuu 1992
FSD1030 Puolueiden ajankohtaistutkimus loka-marraskuu 1994
FSD1031 Puolueiden ajankohtaistutkimus helmikuu 1995
FSD1032 Puolueiden ajankohtaistutkimus elo-syyskuu 1996
FSD1033 Puolueiden ajankohtaistutkimus maaliskuuhuhtikuu 1992
FSD1034 Puolueiden ajankohtaistutkimus maaliskuuhuhtikuu 1997
FSD1035 Puolueiden ajankohtaistutkimus lokakuu 1997
FSD1036 Puolueiden ajankohtaistutkimus helmikuu 1998
FSD1037 Puolueiden ajankohtaistutkimus syyskuu 1998
FSD1038 Puolueiden ajankohtaistutkimus tammikuu 1999
FSD1039 Käsityksiä maailmasta vuonna 2000, 1968
FSD1040 Presidentinvaalit 2000, 1. kierros
FSD1041 Presidentinvaalit 2000, 2. kierros
FSD1042 Eduskuntavaalit 1999
FSD1043 Europarlamenttivaalit 1999
FSD1045 Ammattirakenteen ja sosiaalisen aseman muutos 1994
FSD1046 Baltian muutos 1993
FSD1047 YLE:n TV-uutisten europarlamenttivaalikysely 1999
FSD1048 Nuoret ja presidentinvaalit 2000
FSD1049 Sanomalehden yhteiskunta 1994

LIITE 5. FSD:N HENKILÖSTÖN VASTUUALUEET

Sami Borg, johtaja	yksikön johtaminen, aineistonhankinta, yhteydenpito kv. ja kotim. organisaatioihin
Katri Aarnio, tutkimussihteeri	yleis- ja taloushallinto, henkilöstöasiat, tiedotus
<u>Aineistopalvelu</u>	
Seppo Antikainen, tutkimusamanuenssi	datan tarkistus ja käsittely
Maria Forsman, informaatikko	aineistopalv. vastuuhlö, tiedotus, yhteydenpito kotim. organisaatioihin, aineistonhankinta, johtajan sijainen
Pekka Kaarninen, tutkimusamanuenssi	datan tarkistus ja käsittely
Arja Kuula, arkistonhoitaja	laadullisten aineistojen uudiskäytön suunnittelu, laadullisten aineistojen arkistoinnin kv. verkoston johtoryhmän jäsen
Mari Kleemola, tutkimusamanuenssi	datan tarkistus ja käsittely, tiedotus, ICPSR:n kesäkurssit
Markku Mustaranta, tutkimusamanuenssi	käännöstehtävät
Arja Tuuliniemi, arkistonhoitaja	aineistojen kuvailu, asiakaspalvelu, kv. DDI-työryhmän jäsen
Tarja Uotila, tutkimusapulainen	lomakkeiden skannaus
<u>Tekninen tuki:</u>	
Matti Heinonen, sovellussuunnittelija	sovelluskehitys, XML, ATK-laitteiston, WWW-palvelinohjelmiston ja WWW-sivuston tekninen ylläpito
Jouni Sivonen, sovellussuunnittelija	Nesstar, WWW, DDI, käyttöjärjestelmä- ja ohjelmistotuki, tilastolliset ohjelmat, ATK-hankinnat
Sirkka Säynäjäkangas, pääsuunnittelija	Tiipii-tietokanta, relaatiotietokannat, sovelluskehitys, kotimaiset yhteistyöprojektit, WWW
<u>Hankkeet:</u>	
Tuomas Alaterä, suunnittelija	politiikan tutkimuksen ja menetelmäopetuksen tietovarannot
Susanna Keränen, suunnittelija	monikielinen tesarushanke
Eija Paaso, suunnittelija	menetelmäopetuksen tietovaranto
Jukka Partanen, suunnittelija	sosiologian tietovaranto